

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 12^η Φεβρουαρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα Πρόεδρος, Απόστολος Σιαπέρας-Εισηγητής, Ειρήνη Αψοκάρδου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 14.1.2019 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 43/14.1.2019 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στα ..., επί της οδού ..., αριθμός ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ..., (εφεξής «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται α) την ακύρωση της υπ' αριθμό πρωτ. 16262/161938/03-01-2019 απόφασης του Συντονιστή της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος που απορρίπτεται η οικονομική της προσφορά ως μη κανονική για τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας που έχει προκηρυχθεί με την με αριθμό πρωτ. οικ.... διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής, καθώς επίσης β) την εξέταση των οικονομικών της προσφορών από την ΑΕΠΠ για τα ανωτέρω τμήματα και την αποδοχή αυτών, γ) την ανάδειξή της ως προσωρινής αναδόχου για τα τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 21 και 22..

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Απόστολο Σιαπέρα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 668 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από

Αριθμός απόφασης: 235/2019

14/1/2019 πληρωμή στην Alpha Web Banking και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη των Τμημάτων που αφορά η προσφυγή, ήτοι των Τμημάτων 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 συνολικής εκτιμώμενης αξίας 133.544 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2.Επειδή με την υπ' αριθμό πρωτ. οικ.... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό, άνω των ορίων, για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτίρια της αναθέτουσας αρχής για τα έτη 2019 και 2020, με CPV 90911200-8, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει τιμής, προϋπολογισθείσας συνολικά δαπάνης 275.615 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Η σύμβαση αποτελείται από πενήντα τρία (53) Τμήματα και οι οικονομικοί φορείς μπορούν να υποβάλουν προσφορά για ένα ή περισσότερα τμήματα ή για το σύνολο των τμημάτων.

3.Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης απεστάλη στην ΕΕΕΕ προς δημοσίευση στις 5/9/2018 (...), καταχωρήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ

4.Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με την παρ. 1 (γ) του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) και το άρθρο 4 παρ. 1 (γ) του Π.Δ. 39/2017 (ΦΕΚ Α' 64), έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 3.1.2019, οπότε και η προθεσμία προς άσκηση Προσφυγής έληγε στις 13.01.2019, ημέρα Κυριακή. Και τούτο διότι σε περίπτωση που η τελευταία, κατά το νόμο, ημέρα είναι εξαιρετέα, η σχετική προθεσμία, παρατείνεται για την ίδια ώρα της επόμενης εργάσιμης ημέρας. Στην προκείμενη περίπτωση, όπου η δεκαήμερη προθεσμία έληγε στις 13.01.2019, ημέρα Κυριακή, παρατάθηκε και έληξε με

Αριθμός απόφασης: 235/2019

τη συμπλήρωση της επόμενης εργάσιμης ημέρας, ήτοι τη Δευτέρα 14.01.2019 (βλ. Α.Ε.Π.Π. 567/2018, 524/2018, 330/2018, 175/2017), οπότε και κατατέθηκε η υπό εξέταση προσφυγή.

6. Επειδή, η ανωτέρω ερμηνεία, περί παράτασης της προθεσμίας κατάθεσης του ενδίκου βοηθήματος της προδικαστικής προσφυγής σε περίπτωση που η λήξη αυτής συμπίπτει με εξαιρετέα ημέρα, ως εν προκειμένω, εναργώς προκύπτει από το κείμενο νομοθετικό πλαίσιο. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Π.Δ. 38/2017 «Κανονισμός λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» (ΦΕΚ Α' 63) ορίζεται ότι *«για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με ειδικότερες διατάξεις στον παρόντα Κανονισμό, εφαρμόζονται επικουρικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει»*, ενώ στο άρθρο 10 παρ. 7 του ΚΔΔιαδ. ορίζεται ότι *«για τον υπολογισμό των προθεσμιών αν ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 241-246 του Αστικού Κώδικα»*, στη δε διάταξη του άρθρου 242 του Α.Κ. ορίζεται ότι *«η προθεσμία λήγει όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία μέρα και εάν είναι εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη μέρα»*. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 4 του Π.Δ. 39/2017 συνάγεται ότι η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής του ενδιαφερομένου ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. αποτελεί απαραίτητη διαδικαστική προϋπόθεση για το παραδεκτό της ασκήσεως των λοιπών ενδίκων μέσω που προβλέπονται από το Ν. 4412/2016 και πρέπει να ασκείται εντός προθεσμίας δέκα ημερών, η οποία κινείται από την επομένη ημέρα εκείνης, κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση της βλαπτικής για τα συμφέροντά του πράξης (βλ. ΣΤΕ ΕΑ 27/2017, 744/2012, 319/2011, 248/2011). Η προδικαστική προσφυγή του Ν. 4412/2016 υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., χωρίς να προβλέπεται στις διατάξεις περί ηλεκτρονικής υποβολής προσφυγών σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων ούτε, σε κάθε περίπτωση, στην ένδικη διακήρυξη, το ακριβές χρονικό σημείο λήξης εντός της τελευταίας ημέρας της προθεσμίας υποβολής των εν λόγω προδικαστικών προσφυγών, εφαρμοστέα, δυνάμει της διατάξεως της παρ. 7 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας είναι η διάταξη του άρθρου 242 του ΑΚ (Δ.Εφ.Πατρών 39/2017). Συνεπώς, η δεκαήμερη προθεσμία για την ηλεκτρονική υποβολή,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

μέσω του πληροφοριακού συστήματος Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, της προδικαστικής προσφυγής λήγει με την συμπλήρωση της τελευταίας ημέρας και εάν αυτή είναι εξαιρετέα, την ίδια ώρα της επόμενης εργάσιμης ημέρας (βλ. Ε.Α. ΣΤΕ 27/2017, Ε.Α. ΣΤΕ 598/2008, 808/2008, 1339/2009, 896/2010). Περαιτέρω, στο άρθρο 8 παρ. 2 (επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων) της με αριθ. Υ.Α. 56902/215/02.06.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1924) ορίζεται ότι « [...] Οι σχετικές προθεσμίες [...] λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη», διάταξη, η οποία θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι κατισχύει ως *lex specialis*, σε κάθε, δε, περίπτωση δεν δύναται να γίνει αποδεκτή τυχόν αντίθετη ερμηνεία, περί μη παρέκτασης της υπόψη προθεσμίας, κατά τα προαναφερόμενα, ακόμα και αν η τελευταία ημέρα κατάθεσης είναι εξαιρετέα με την αιτιολογία ότι η κατάθεση είναι εφικτή, δοθέντος ότι γίνεται ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Και τούτο διότι, πρόκειται για δικονομική προθεσμία, της οποίας η *in stricto sensu* ερμηνεία αυτής θα συνεπάγεται ιδιαίτερος επαχθή για τον διαγωνιζόμενο αποτελέσματα, ήτοι τη μη αποτελεσματική αυτού έννομη προστασία κατά παράβαση των καλούμενων ενωσιακών δικονομικών οδηγιών (Οδηγίες του Συμβουλίου με αρ. 89/665/ΕΟΚ της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για τον κλασικό τομέα και 92/13/ΕΟΚ της 25ης Φεβρουαρίου 1992 για τους εξαιρούμενους τομείς όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66 ΕΚ της 11ης Δεκεμβρίου 2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ισχύουν), αφού θα υποχρεούται αυτός σε κατάθεση του ενδίκου βοηθήματος της προδικαστικής προσφυγής σε ημέρα, κατά νόμον, εξαιρετέα. Εν προκειμένω και δοθέντος ότι η τελευταία ημέρα άσκησης της υπόψη προδικαστικής προσφυγής έληξε στις 13.01.2019, ημέρα Κυριακή, νομίμως και εμπροθέσμως κατατέθηκε η υπό εξέταση προσφυγή την επόμενη εργάσιμη ημέρα, Δευτέρα, 14.01.2019, αφού η ημέρα λήξης της προθεσμίας, ήτοι Κυριακή 13.01.2019, θεωρείται κατά νόμον εξαιρετέα (ΔΕφαΘ 1862/2014, ΔΠρΚοζ 393/2018 σε ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ). Η ανωτέρω ερμηνεία στοιχεί και υπό το πρίσμα της εφαρμοζόμενης στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων αρχής περί της ασφάλειας δικαίου (ΔΕΕ C-325/85, *Ιρλανδία κατά Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Απόφαση της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1987, σκ. 18, ΓΔΕΕ T-115/94, *Opel Austria GmbH κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Απόφαση της 22^{ης} Ιανουρίου 1997, σκ. 124, ΔΕΕ C-325/91, *Γαλλία κατά Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Απόφαση της 16^{ης} Ιουνίου 1993, σκ. 26), η οποία απαιτεί τη σαφή και προβλέψιμη εφαρμογή της νομοθεσίας. Κατά τούτο και δοθέντος ότι σύμφωνα με το άρθρο 144 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δ η Κυριακή θεωρείται εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα, τυχόν αντίθετη ερμηνεία, θα παραβίαζε την προαναφερόμενη αρχή, αφού ο υπολογισμός της λήξης της προθεσμίας για το ένδικο βοήθημα της προδικαστικής προσφυγής θα τύγχανε διαφορετικής ερμηνείας από τον υπολογισμό της λήξης της προθεσμίας που αφορά τα υπόλοιπα ένδικα βοηθήματα της εσωτερικής μας έννομης τάξης.

7. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, απορριπτόμενου του ισχυρισμού της αναθέτουσας αρχής με τις απόψεις της, περί απαραδέκτου της Προσφυγής ως εκπρόθεσμης.

8.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα ανωτέρω β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν . 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

9.Επειδή η προσφεύγουσα, έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό με την υπ' αριθ. 112281 προσφορά της, και, επομένως, εύλογα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απορρίπτει την οικονομική της προσφορά ως μη κανονική για τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 της διακήρυξης.

10.Επειδή η προσφεύγουσα αιτείται, επίσης, την εξέταση των οικονομικών της προσφορών από την ΑΕΠΠ για τα ανωτέρω τμήματα και την αποδοχή αυτών και την ανάδειξή της ως προσωρινής αναδόχου για τα τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 21 και 22. Ωστόσο, η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του

Αριθμός απόφασης: 235/2019

άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣΤΕ 54/2018). Συνεπώς, τα ως άνω αιτήματα απαραδέκτως προβάλλονται ενώπιον της ΑΕΠΠ.

11.Επειδή την 15.1.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, ήτοι σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

12.Επειδή με την με αριθμό 56/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

13.Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στις 23.1.2019, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την ΑΕΠΠ, ήτοι εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, οι οποίες εμπεριέχονται στο με αριθμό πρωτ. 269/6089/22-1-2019 έγγραφό της.

14.Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

15.Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν δώδεκα οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, η οποία υπέβαλε την με αριθμό συστήματος 112281 προσφορά της. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υπέβαλε προσφορά για τριάντα πέντε (35) τμήματα και συγκεκριμένα για τα Τμήματα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, Τμήμα 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48 και 50. Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, με τα από 12-10-201 και 17-10-2018 πρακτικά της εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς της προσφεύγουσας για τα ανωτέρω τμήματα.

Στη συνέχεια με το από 23-10-2018 Πρακτικό περί αξιολόγησης οικονομικών προσφορών, η Επιτροπή εισηγήθηκε για τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 να αποσταλεί αίτημα για παροχή διευκρινήσεων εκ μέρους της προσφεύγουσας καθώς το εργολαβικό της κέρδος στα τμήματα αυτά ήταν κατώτερο του 3%.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Η αναθέτουσα αρχή με το υπ' αριθμό πρωτ. 16260/161892/28-11-2018 έγγραφο της αιτήθηκε σχετικές διευκρινίσεις από την προσφεύγουσα ως προς τα ανωτέρω τμήματα και ειδικότερα το εν λόγω αίτημα διαλαμβάνει τα εξής:

«Η Επιτροπή διαγωνισμών της ... με το ανωτέρω πρακτικό διαπίστωσε τα ακόλουθα ως προς τον οικονομικό φορέα ...:

ΤΜΗΜΑ 1: Διοικητικό- Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, . 2,60%

ΤΜΗΜΑ 2: Διεύθυνση Δασών, Δασαρχείο 2,60%

ΤΜΗΜΑ 5: Κεντρικά Γραφεία της ... στη 1,96%

ΤΜΗΜΑ 7: Αίθουσα Συνεδριάσεων 2,40%

ΤΜΗΜΑ 8: Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, 2.45 %

ΤΜΗΜΑ 9: Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης & Κοινωνικών Υποθέσεων, 2,45 %

ΤΜΗΜΑ 10: Διεύθυνση Υδάτων ... , 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 11: Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων, 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 12: Διεύθυνση Δασών 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 13: Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 14: Δασαρχείο 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 15: Δασαρχείο 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 16: Δασαρχείο 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 20: Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, 0,92 %

ΤΜΗΜΑ 21: Δασαρχείο 0,91 %

ΤΜΗΜΑ 22: Διεύθυνση Δασών Ν..... 0,91 %

ΤΜΗΜΑ 23: Δασαρχείο 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 24: Δασαρχείο 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 42: Τμήμα ελέγχου υλικών & ποιότητας Δ.Ε.... 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 43: Δασαρχείου 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 44: Διεύθυνση Δασών Ν. 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 46: Δασαρχείο 1,93 % .

Στα ανωτέρω τμήματα το εργολαβικό κέρδος της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας "..." είναι μικρότερο από 3% και η Επιτροπή του διαγωνισμού κρίνει ότι πρέπει να παρασχεθούν σχετικές διευκρινίσεις.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Για τα τμήματα αυτά καλείστε μέχρι την Τετάρτη 05 Δεκεμβρίου και ώρα 12:00, να υποβάλλετε σε εφαρμογή του άρθρου 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών στην επιλογή "επικοινωνία" της πλατφόρμας διαγωνισμού με α/α ... στο σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ τις απαραίτητες εξηγήσεις και διευκρινίσεις που δικαιολογούν το εύλογο της οικονομικής προσφοράς σύμφωνα με τα ανωτέρω».

Στη συνέχεια του ανωτέρω αιτήματος, η προσφεύγουσα απάντησε στα ανωτέρω με το από 5/12/2018 έγγραφο της στο οποίο αναφέρει τα εξής:

«Απάντηση

Η διαμόρφωση της τιμής προκύπτει από το εργατικό κόστος, το διοικητικό κόστος, τα υλικά καθαριότητας και τις κρατήσεις. Το ποσοστό του εργολαβικού κέρδους που έχει υπολογίσει η εταιρία μας σε όλα τα τμήματα έχει υπολογιστεί επί του εργατικού κόστους και όχι επί της συνολικής τιμής, όπως επίσης και το ποσοστό των υλικών καθαριότητας καθώς :

Διοικητικό κόστος, περιλαμβάνει κόστη όπως σύμβαση με ΕΞΥΠ για γιατρό και τεχνικό ασφάλειας, κόστος υποστηρίξεις έργου, στολές προσωπικού κ.τ.λ..

Κόστος Αναλωσίμων, περιλαμβάνονται το κόστος των υλικών και εξοπλισμού που απαιτείται για να πραγματοποιηθεί το έργο της καθαριότητας. Κόστος κρατήσεων. Είναι συγκεκριμένο ποσοστό που αναλογεί σε κάθε σύμβαση και το έχουμε υπολογίσει στην συνολική τιμή όπως οφείλαμε.

Αφού στο κόστος έχουμε συμπεριληφθεί όλα τα έξοδα εκείνα που απαιτούνται για το έργο της παροχής καθαριότητας, εάν επί αυτών των ποσών (διοικητικό κόστος ,Υλικά ,Κρατήσεις) υπολογίζαμε εργολαβικό κέρδος θα σήμαινε ότι κάνουμε πώληση στην υπηρεσία σας υλικών καθαρισμού και εξοπλισμού, συμβάσεων ΕΞΥΠ, στολών προσωπικού, κρατήσεων κ.τ.λ

Επίσης στην διακήρυξη αναφέρεται «Άρθρο 2.4.4. [...]».

Από κανένα σημείο της διακήρυξης δεν προκύπτει ότι θα πρέπει το εργολαβικό όφελος να υπολογιστεί σε ποσοστό ανώτερο του 3% και από κανένα σημείο της διακήρυξης δεν προκύπτει ότι το εργολαβικό κέρδος θα έπρεπε να υπολογιστεί επί της τελικής τιμής

Η εταιρία μας με την κατάθεση της προσφοράς της, συμμετείχε στους νομούς ..., ..., ..., ..., ... και Από τις οικονομικές προσφορές είναι σαφές ότι τα ποσοστά του εργολαβικού κόστους (αλλά και όλων των υπολοίπων) για

Αριθμός απόφασης: 235/2019

τους νομούς ..., ... είναι κατά πολύ υψηλότερα διότι η εταιρία μας δεν δραστηριοποιείται στις συγκεκριμένες περιοχές. Συνεπώς για το εργολαβικό κέρδος λάβαμε υπόψη μας σε ποιες περιοχές είναι τα κτήρια και τι είδους κτήρια είναι. Η εταιρία μας έχει έδρα τα ... και δραστηριοποιείται και στους τέσσερις νομούς της ..., άρα γνωρίζουμε το περιβάλλον, εάν εξαιρέσουμε την πόλη των ... (διότι είναι η έδρα μας) στις υπόλοιπες πόλεις, άνθρωπος της εταιρίας βρίσκεται είτε καθημερινά είτε 2-3 φορές την εβδομάδα. Συνοψίζοντας επισημαίνουμε ότι για να ορίσουμε το ποσοστό του εργολαβικού κέρδους στα συγκεκριμένα κτήρια λάβαμε υπόψη ότι έκτος του οικονομικού ανταλλάγματος, θα έχουμε και αύξηση εργασιών σε Νομούς που ήδη η εταιρία μας δραστηριοποιείται. Ακόμη τα κτήρια είναι σε νομούς όπου έχουμε είτε καθημερινή παρουσία επόπτη ή στελεχών της εταιρίας, είτε συχνή εντός της εβδομάδας και άρα η οργάνωση τους είναι πολύ πιο εύκολη. Για τους λόγους αυτούς θεωρούμε απόλυτα εύλογο το εργολαβικό όφελος που έχουμε δηλώσει συμφώνα και με την απόφαση της ΑΕΠΠ 27/2018 «Η αναθέτουσα και αντιστοίχως η ΑΕΠΠ οφείλουν βέβαια να λαμβάνει υπ' όψιν της την τρέχουσα περίοδο δημοσιονομικής κρίσης αλλά και το ότι το εργοδοτικό όφελος δεν είναι πάντα δυνατόν να αποτιμηθεί χρηματικά μέσα στα στενά όρια μιας οικονομικής προσφοράς (ΔΕΦΑΘ 873/2012). Ωστόσο, πρέπει να προσκομίζονται από τις διαγωνιζόμενες εταιρείες εμπεριστατωμένα στοιχεία, τα οποία να ερείδονται σε συγκεκριμένα δεδομένα, ώστε να εξαχθεί μια ασφαλής αξιολογική κρίση... Επειδή, σύμφωνα με τα παραπάνω ο οικονομικός φορέας δύναται να επικαλεστεί για τη δικαιολόγηση κατά τα ως άνω της προσφοράς του κάθε πραγματική βάση, εφόσον αυτή δύναται να τεκμηριώσει ότι η προσφορά του είναι βιώσιμη και δικαιολογημένη. »

Τέλος επισημαίνουμε ότι το εργολαβικό κέρδος αποτελεί το λειτουργικό/διοικητικό κόστος (Αριθμός απόφασης: 27/2018) «δεν υφίσταται κάποια υποχρέωση τήρησης κατά την εκτέλεση της σύμβασης διακριτών κονδυλίων μεταξύ των επιμέρους παραμέτρων που συνθέτουν το διοικητικό/λειτουργικό κόστος του αναδόχου (το οποίο συντίθεται και από τα κόστη εξοπλισμού, τεχνικών μέσων και αναλωσίμων, τα οποία εν τοις πράγμασι συνυπάρχουν εντός της έννοιας του διοικητικού/λειτουργικού κόστους και των «λοιπών λειτουργικών δαπανών της επιχείρησης, πρβλ. ΣΤΕ ΕΑ 675/2002)»

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Στη συνέχεια με το από 14.12.2018 Πρακτικό της περί αξιολόγησης διευκρινίσεων, η Επιτροπή του Διαγωνισμού εισηγήθηκε τα εξής:

«1. ‘...’»

Ο οικονομικός φορέας υπέβαλε εμπρόθεσμα στο σύστημα επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ τις διευκρινίσεις του. Ο οικονομικός φορέας ‘...’ κλήθηκε να παράσχει διευκρινίσεις για τα τμήματα της οικονομικής προσφοράς του όπου το εργολαβικό κέρδος είναι μικρότερο από 3%. Συγκεκριμένα ζητήθηκαν διευκρινίσεις για τα εξής τμήματα:

ΤΜΗΜΑ 1: Διοικητικό- Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, ... 2,60%

ΤΜΗΜΑ 2: Διεύθυνση Δασών, Δασαρχείο ... , 2,60%

ΤΜΗΜΑ 5: Κεντρικά Γραφεία της ... στη ..., 1,96%

ΤΜΗΜΑ 7: Αίθουσα Συνεδριάσεων 2,40%

ΤΜΗΜΑ 8: Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, 2.45 %,

ΤΜΗΜΑ 9: Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης & Κοινωνικών Υποθέσεων, 2,45 %

ΤΜΗΜΑ 10: Διεύθυνση Υδάτων ... , 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 11: Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων, 1,90%

ΤΜΗΜΑ 12: Διεύθυνση Δασών 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 13: Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 14: Δασαρχείο 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 15: Δασαρχείο 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 16: Δασαρχείο ... 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 20: Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, 0,92 %

ΤΜΗΜΑ 21: Δασαρχείο 0,91 %

ΤΜΗΜΑ 22: Διεύθυνση Δασών Ν..... 0,91 %

ΤΜΗΜΑ 23: Δασαρχείο 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 24: Δασαρχείο 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 42: Τμήμα ελέγχου υλικών και ποιότητας Δ.Ε.... ... 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 43: Δασαρχείου 1,93 %

ΤΜΗΜΑ 44: Διεύθυνση Δασών Ν. 1,90 %

ΤΜΗΜΑ 46: Δασαρχείο 1,93 % .

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του οικονομικού φορέα "...": «[...]»

Μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών προέκυψε το ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών ως προς το εργολαβικό κέρδος. Η επιτροπή διαπίστωσε ότι το εργολαβικό κέρδος του οικονομικού φορέα ... απέχει σημαντικά από το αντίστοιχο των λοιπών προσφορών, τόσο αριθμητικώς όσο και ποσοστιαία στα υπό διευκρίνιση τμήματα. Το εργολαβικό κέρδος της ... είναι υποπολλαπλάσιο των λοιπών προσφορών.

Αναλυτικότερα το εργολαβικό κέρδος στα συγκεκριμένα τμήματα ήταν ανά οικονομικό φορέα το εξής:

Τμήμα 1

...: 174,10 ευρώ (ποσοστό 2,60% επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.689,29 χωρίς Φ.Π.Α.),
... 348,25 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),
... 372,00 ευρώ (ποσοστό 4,66% επί της συνολικής προσφοράς),
... 722,94 ευρώ (ποσοστό 10,13% επί της συνολικής προσφοράς), ... 735,52 ευρώ (ποσοστό 10,00% επί της συνολικής προσφοράς),
... 803,65 ευρώ (ποσοστό 10,00% επί της συνολικής προσφοράς).

Τμήμα 2

...: 157,25 ευρώ (ποσοστό 2,60%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.039,35 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).
... 314,55 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),
... 424,00 ευρώ (ποσοστό 5,60% επί της συνολικής προσφοράς), ... 654,36 ευρώ (ποσοστό 9,86% επί της συνολικής προσφοράς) ... 966,72 ευρώ (ποσοστό 12,90% επί της συνολικής προσφοράς) ... 1.058,65 ευρώ (ποσοστό 15,37% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 5

...: 343,20 ευρώ (ποσοστό 1,96%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 17.440,50 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).
... 666,85 ευρώ (ποσοστό 3,71% επί της συνολικής προσφοράς), ... 936,15 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),
... 1.160,00 ευρώ (ποσοστό 5,22% επί της συνολικής προσφοράς),
... 1.228,84 ευρώ (ποσοστό 6,05% επί της συνολικής προσφοράς)

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Τμήμα 7

...: 69,89 ευρώ (2,40%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.909,76 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).

... 150,00 ευρώ (ποσοστό 4,29% επί της συνολικής προσφοράς)

... 199,71 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 219,16 ευρώ (ποσοστό 6,69% επί της συνολικής προσφοράς) ... 642,21 ευρώ (ποσοστό 18,60% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 8

...: 174,72 ευρώ (2,45%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 7.124,17 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 300,00 ευρώ (ποσοστό 3,56% επί της συνολικής προσφοράς)

... 499,28 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 506,05 ευρώ (ποσοστό 6,78% επί της συνολικής προσφοράς), ... 567,69 ευρώ (ποσοστό 7,24% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 9

...: 174,72 ευρώ (2,45%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 7.124,17 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 499,28 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 334,00 ευρώ (ποσοστό 4,04% επί της συνολικής προσφοράς)

... 580,69 ευρώ (ποσοστό 7,78% επί της συνολικής προσφοράς), ... 623,23 ευρώ (ποσοστό 7,98% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 10

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 153,00 ευρώ (ποσοστό 4,26% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 233,05 ευρώ (ποσοστό 7,09% επί της συνολικής προσφοράς) ... 556,47 ευρώ (ποσοστό 15,97% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 11

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 200,00 ευρώ (ποσοστό 5,42% επί της συνολικής προσφοράς)

Αριθμός απόφασης: 235/2019

... 521,63 ευρώ (ποσοστό 14,97% επί της συνολικής προσφοράς), ... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 241,07 ευρώ (ποσοστό 7,32% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 12

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 268,00 ευρώ (ποσοστό 4,89% επί της συνολικής προσφοράς)

... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ... 410,66 ευρώ (ποσοστό 7,32% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 13:

...: 57,66 ευρώ (1,90%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 209,00 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 240,00 ευρώ (ποσοστό 6,38% επί της συνολικής προσφοράς)

... 254,10 ευρώ (ποσοστό 7,68% επί της συνολικής προσφοράς) ... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 14

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 310,64 ευρώ (ποσοστό 6,07 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 350,00 ευρώ (ποσοστό 6,18% επί της συνολικής προσφοράς)

... 564,28 ευρώ (ποσοστό 11,46% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 15

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς),

... 180,00 ευρώ (ποσοστό 4,89% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 238,47 ευρώ (ποσοστό 7,24 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 631,68 ευρώ (ποσοστό 17,72% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 16

Αριθμός απόφασης: 235/2019

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς),

... 282,00 ευρώ (5,20% επί της συνολικής προσφοράς)

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 407,43 ευρώ (ποσοστό 7,97 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 564,28 ευρώ (ποσοστό 11,46% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 20

...: 58,03 ευρώ (0,92%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.298,56 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 348,25 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς), ... 325,52 ευρώ (ποσοστό 4,85% επί της συνολικής προσφοράς),

... 450,00 ευρώ (5,77% επί της συνολικής προσφοράς)

... 528,53 ευρώ (ποσοστό 7,25 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 654,52 ευρώ (ποσοστό 8,40% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 21

...: 26,21 ευρώ (0,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.878,43 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 158,17 ευρώ (4,40% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 233,25 ευρώ (ποσοστό 7,10 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς), ... 502,50 ευρώ (ποσοστό 13,97% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 22

...: 26,21 ευρώ (0,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.878,43 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 158,17 ευρώ (4,40% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ... 233,25 ευρώ (ποσοστό 7,10 % επί της συνολικής προσφοράς)

... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς), ... 502,50 ευρώ (ποσοστό 13,97% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 23

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

Αριθμός απόφασης: 235/2019

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς), ... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς)

... 420,00 ευρώ (7,37% επί της συνολικής προσφοράς)

... 632,50 ευρώ (ποσοστό 11,48% επί της συνολικής προσφοράς) ... 793,19 ευρώ (ποσοστό 13,91 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 1.218,65 ευρώ (ποσοστό 21,42% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 24

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 150,00 ευρώ (4,33% επί της συνολικής προσφοράς)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς), ... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς) ... 238,32 ευρώ (ποσοστό 7,41% επί της συνολικής προσφοράς) ... 246,81 ευρώ (ποσοστό 7,13 % επί της συνολικής προσφοράς) ... 524,90 ευρώ (ποσοστό 4,33% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 42

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς), Ιατρού 173,08 ευρώ (ποσοστό 4,00% επί της συνολικής προσφοράς), ... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)

... 319,00 ευρώ (5,80% επί της συνολικής προσφοράς)

... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ... 512,99 ευρώ (ποσοστό 10,03 % επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 43

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς), ... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)

... 372,00 ευρώ (6,60% επί της συνολικής προσφοράς)

... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ... 515,43 ευρώ (ποσοστό 10,07 % επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 44

Αριθμός απόφασης: 235/2019

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 150,00 ευρώ (4,14% επί της συνολικής προσφοράς)

... 157,27 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς) ... 166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς), ... 241,07 ευρώ (7,32 % επί της συνολικής προσφοράς)

Ιατρού 260,00 ευρώ (ποσοστό 8,20 % επί της συνολικής προσφοράς),

... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 46

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς), Ιατρού 173,08 ευρώ (ποσοστό 4,00% επί της συνολικής προσφοράς), ... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)

... 374,50 ευρώ (6,81% επί της συνολικής προσφοράς)

... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ... 410,83 ευρώ (8,03% επί της συνολικής προσφοράς)

Ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε, η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, καθώς και τα διδάγματα της κοινής πείρας, δε δικαιολογεί την απόκλιση του εργολαβικού κέρδους της ... από το ποσά και ποσοστά των λοιπών συμμετεχόντων. Η επιτροπή πριν την απόρριψη των οικονομικών προσφορών κάλεσε τον οικονομικό φορέα ... να παράσχει εγγράφως διευκρινίσεις για τα τμήματα που θεώρησε το εργολαβικό κέρδος ως ασυνήθιστα χαμηλό. Η αιτιολόγηση που παρασχέθηκε από τον οικονομικό φορέα μέσω των διευκρινίσεων είναι γενική και αόριστη, στο μέτρο που δεν εξειδικεύει το εργολαβικό κέρδος, και αναπόδεικτη, χωρίς να παραθέτει συγκεκριμένα στοιχεία για το πώς η οικονομική του προσφορά είναι βιώσιμη, ομαλή, ακώλυτη η εκτέλεση της σύμβασης και πώς αποφεύγεται ο κίνδυνος μη άρτιας εκτέλεσης των υπηρεσιών.

Ο προσδιορισμός του εργολαβικού κέρδους εμφανίζεται εξ αντικειμένου ως ασυνήθιστα χαμηλός, ως μη επαρκής, κατά την κοινή εμπειρία, για να καλυφθούν τα κόστη λειτουργίας της επιχείρησης και η προσφορά του οικονομικού φορέα απορρίπτεται ως μη κανονική για τα τμήματα:

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 1: Διοικητικό- Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, ...,

ΤΜΗΜΑ 2: Διεύθυνση Δασών, Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 5: Κεντρικά Γραφεία της ... στη ...,

ΤΜΗΜΑ 7: Αίθουσα Συνεδριάσεων ...,

ΤΜΗΜΑ 8: Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, ...,

ΤΜΗΜΑ 9: Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης & Κοινωνικών Υποθέσεων,

...,

ΤΜΗΜΑ 10: Διεύθυνση Υδάτων ... , ...,

ΤΜΗΜΑ 11: Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων,

ΤΜΗΜΑ 12: Διεύθυνση Δασών ...ς,

ΤΜΗΜΑ 13: Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, ...,

ΤΜΗΜΑ 14: Δασαρχείο ...ς.

ΤΜΗΜΑ 15: Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 16: Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 20: Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, ...,

ΤΜΗΜΑ 21: Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 22: Διεύθυνση Δασών Ν....,

ΤΜΗΜΑ 23: Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 24: Δασαρχείο ...,

ΤΜΗΜΑ 42: Τμήμα ελέγχου υλικών & ποιότητας Δ.Ε.... ..., ΤΜΗΜΑ 43: Δασαρχείου ...,

ΤΜΗΜΑ 44: Διεύθυνση Δασών Ν. ...,

ΤΜΗΜΑ 46: Δασαρχείο»

Τέλος τα ανωτέρα πρακτικά εγκρίθηκαν στο σύνολό τους από την προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία αποφασίσθηκε η απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας ως μη κανονικής για τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 καθώς επίσης η ανάδειξη της προσφεύγουσας ως προσωρινής αναδόχου για τα Τμήματα 3, 6 και 7.

16.Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό κρίση προσφυγή της αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης για τους εξής λόγους:

«10. 3. ΑΝΕΠΙΤΡΕΠΤΗ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΩΝ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ Τονίζεται εξ αρχής ότι σε κανένα σημείο της Διακήρυξης δεν ζητείται το εργολαβικό κέρδος του προσφέροντα να είναι τουλάχιστον 3%. Ειδικότερα, στο άρθρο 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών της Διακήρυξης (σελ. 27) προβλέπεται ότι: «[...]», και στο άρθρο 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών της Διακήρυξης (σελ. 30) προβλέπεται ότι: «[...]»

Με το υπ. αριθμ. πρωτ. 16260/161892/28-11-2018 έγγραφο της, με θέμα «Κλήση οικονομικών φορέων για παροχή διευκρινίσεων», με το οποίο ζητήθηκε από την εταιρεία μας να δοθούν οι απαραίτητες εξηγήσεις και διευκρινίσεις που δικαιολογούν το εύλογο της οικονομικής προσφοράς, ήτοι εργολαβικό κέρδος της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μικρότερο από 3% εισήχθη εκ των υστέρων και παντελώς απροειδοποίητα, στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, συγκεκριμένο αριθμητικό κατώφλι εργολαβικού κέρδους, το οποίο αν ήταν γνωστό στην εταιρεία μας εξ αρχής, θα είχε οδηγήσει στη διαμόρφωση διαφορετικής οικονομικής προσφοράς. Πρόκειται δίχως άλλο για ανεπίτρεπτη τροποποίηση ουσιώδους όρου της διακήρυξης και αλλοίωση της γενικής οικονομίας αυτής, κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, δεδομένου ότι εάν τούτο (ελάχιστο εργολαβικό κέρδος) ήταν εξ αρχής γνωστό στους οικονομικούς φορείς, ενδεχομένως να είχαν υποβάλει διαφορετικές προσφορές, επηρεάζοντας εν τέλει το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση, η απόρριψη της προσφοράς μας συνιστά επαχθέστατη συνέπεια, για την οποία δεν τηρήθηκε η αυστηρή αρχή της τυπικότητας, που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς.

Ειδικότερα, η διακήρυξη είναι αυτή που θέτει το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο διέπει τα της διεξαγωγής του διαγωνισμού και δεσμεύει τόσο τους διαγωνιζομένους όσο και την αναθέτουσα αρχή, οι δε κανόνες που τίθενται με αυτήν κασιγχύουν, ως ειδικότεροι κάθε άλλης διάταξης (πρβλ. Ε.Α.348/2010, 613/2009), εφόσον δεν προσβληθούν ευθέως και επικαίρως. Απόρροια δε των αρχών της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας, οι οποίοι διέπουν τους διαγωνισμούς είναι η δέσμευση της Διοίκησης από τους κανόνες που θέτει η διακήρυξη του διαγωνισμού, συνισταμένη στο ότι η Διοίκηση δεν μπορεί να επιλέξει τον ανάδοχο, εφαρμόζοντας κανόνα σχετικό με τις προϋποθέσεις συμμετοχής και επιλογής, ο οποίος είναι αντίθετος με κανόνα

της διακήρυξης. Αν δε η Διοίκηση θεωρεί ότι ένας κανόνας της διακήρυξης, είναι παράνομος ή μη δεκτικός εφαρμογής για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπορεί να τον παραμερίσει και να εφαρμόσει άλλον, διαφορετικού περιεχομένου, κανόνα, διότι τούτο θα ισοδυναμούσε με ανεπίτρεπτο, κατά γενικήν αρχή του διοικητικού δικαίου, παρεμπόδιση εκ μέρους της Διοίκησης έλεγχου της νομιμότητας της διακήρυξης και με επίσης ανεπίτρεπτη, κατά τις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας, αναδρομική μεταβολή κανόνα της διακήρυξης (ΔΕΦΑΘ 149/2013).

Δεδομένου μάλιστα ότι το τεθέν όριο με το επίμαχο διευκρινιστικό ερώτημα δεν είχε καταστεί εκ των προτέρων γνωστό σε όλους τους δυνητικούς υποψηφίους, μέσω επαρκούς δημοσιότητας, η εκ των υστέρων θέσπισή του οδηγεί σε άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων, πλήττει την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και δεν αιτιολογείται επαρκώς από την αναθέτουσα αρχή με αναγωγή σε λόγους που σχετίζονται με τη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου.

Υπογραμμίζεται σχετικά ότι με την υπ' αριθμ. 3976/2014 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε νόμιμη διάταξη διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό του εργολαβικού κέρδους δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 3%, ωστόσο, επαναλαμβάνεται ότι παρόμοια διάταξη δεν περιλαμβάνεται στην επίμαχη Διακήρυξη της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

10.4. ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ

Προκύπτει αβίαστα από την απλή ανάγνωση της προσβαλλόμενης απόφασης και του εγκριθέντος Πρακτικού ότι δεν περιλαμβάνεται απολύτως καμία σαφής, ειδική, πλήρης αιτιολογία κατά παράβαση του άρθρου 17 §§1 και 2 του ΚΔΔιαδ (Ν.2690/1999), το οποίο επιβάλλει η αιτιολογία της ατομικής διοικητικής πράξης να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. [...]

Ειδικότερα αναφέρεται στην προσβαλλόμενη ότι η προσφορά μας «απέχει σημαντικά από το αντίστοιχο των λοιπών προσφορών, τόσο αριθμητικώς όσο και ποσοστιαία στα υπό διευκρίνιση τμήματα». Ο εν λόγω ισχυρισμός, αφενός είναι ανακριβής, δεδομένου ότι τα ποσά του εργολαβικού κέρδους εκάστης εταιρείας απέχουν ελάχιστα μεταξύ τους, καθότι το συμβατικό τμήμα κάθε τμήματος είναι σχετικά μικρό, αφετέρου δεν επαρκεί αφεαυτού για

Αριθμός απόφασης: 235/2019

να αιτιολογήσει την απόρριψη της προσφοράς μας και μάλιστα μαζικά, χωρίς ειδική εξέτασή της ανά προκηρυσσόμενο τμήμα.

10.5. ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΟΡΙΩΝ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΥΧΕΡΕΙΑΣ

Σύμφωνα με τη νομολογία, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς - ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού - διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Προς αποτροπή των δυσμενών αυτών συνεπειών, καθιερώνεται διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον εντοπισμό των προσφορών οι οποίες παρουσιάζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, εκτός εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, οπότε γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από το διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. Απ. VI Τμ. Ε.Σ. 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009, ΣτΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕπΑνΣτΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008). Έχει κριθεί νομολογιακά ότι από τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, συνάγεται ότι στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων θα πρέπει, κατ' αρχήν, να ενσωματώνεται, εκτός από το κόστος αμοιβής των εργαζομένων, ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους, το οποίο να αντιστοιχεί στις εν γένει λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, και τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης και περαιτέρω, να συνυπολογίζεται και ένα εύλογο ποσοστό εργολαβικού τους κέρδους. Περαιτέρω, από την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 52 του π.δ.60/2007 συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή έχει ευχέρεια, κατ' εκτίμησην ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς

Αριθμός απόφασης: 235/2019

εκάστου διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη, να καλέσει προς παροχήν των αναγκαίων διευκρινίσεων, εκείνους από τους διαγωνιζομένους, των οποίων την οικονομική προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που αυτοί παρείχαν και να αποφασίσει αιτιολογημένα για την αποδοχή ή την απόρριψη των προσφορών τους. Σε κάθε, πάντως, περίπτωση, η άσκηση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής δεν εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου, στη δε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών διαλαμβάνοντας ειδικά αιτιολογημένη κρίση σχετικά με το εάν η επίμαχη οικονομική προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή. Η αναθέτουσα Αρχή αποφαινομένη επί της προσφυγής μπορεί είτε να την απορρίψει αιτιολογώντας ειδικά την κρίση της είτε κατ' αποδοχή της προσφυγής, εάν διαπιστωθεί ότι συντρέχει περίπτωση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, να καλέσει τον διαγωνιζόμενο που υπέβαλε την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά να παράσχει εγγράφως τις αναγκαίες διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες προς αιτιολόγηση και επαλήθευση των επιμέρους παραμέτρων της προσφοράς του (πρβ. ΕΑ ΣτΕ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008, κ.α.).

Έχει γίνει ευρύτερα δεκτό από την νομολογία και την θεωρία, ότι ο βαθμός της δέσμευσης της Διοικήσεως από τον νόμο ή το Σύνταγμα καθορίζει και το είδος της εξουσίας που ασκεί η διοίκηση στα πλαίσια της έκδοσης μίας διοικητικής πράξεως. Έτσι, συνήθως διακριτική ευχέρεια υφίσταται στις περιπτώσεις όπου το αρμόδιο διοικητικό όργανο έχει την νομική δυνατότητα να επιλέγει σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις ή να εξειδικεύει αόριστες έννοιες αξιολογικού χαρακτήρα που της παρέχονται από τον νόμο ή η σχετική διατύπωση του νόμου είναι τέτοια που της χορηγεί το δικαίωμα ευρύτερης δράσης.

Η υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας συνιστά κακή χρήση της και αποτελεί περίπτωση παράβασης κατ' ουσίαν διάταξης νόμου.
[...]

Σχετικά με την χρήση όμως των διατάξεων αυτών, η διακριτική ευχέρεια της διοικήσεως δεν σημαίνει νομική αποδέσμευση, αλλά ελέγχεται από τις

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ανωτέρω νομολογιακές αρχές και πρέπει να εντάσσεται μέσα στα όρια της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης στην άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας.

Κατ' αυτόν τον τρόπο η διοίκηση επέλεξε με την προσβαλλόμενη πράξη τη δυσμενέστερη για εμάς εφαρμογή του νόμου σε μία συγκεκριμένη κατάσταση, καταργώντας την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μας προς αυτή. Εν τη απουσία συγκεκριμένου ελαχίστου ορίου εργολαβικού κέρδους στο κείμενο της Διακήρυξης, η αναθέτουσα Αρχή όφειλε να επιδείξει αυτοσυγκράτηση και επιείκεια απέναντι στους προσφέροντες, βάσει της αρχής της χρηστής διοίκησης.

Η Διοίκηση υπερέβη προφανώς τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, αφού παρέβλεψε ότι ουδεμία ουσιώδης παράβαση ή προσπάθεια εξαπάτησης ή ανακριβούς προσφοράς, υφίσταται εκ μέρους μας, προκρίνοντας την καθαρά δογματική προσέγγιση απόρριψης της προσφοράς μας.».

17.Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει τα εξής:

«Ο ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α147) ορίζει στο άρθρο 88 αυτού, υπό τον τίτλο «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

Στην Πράξη 316/2017 του ΕΛ.ΣΥΝ. Κλιμ. Ζ' προσδιορίζεται ότι οι εξηγήσεις μπορεί να αφορούν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν οι οικονομικοί φορείς στην προσφορά τους. Η αναθέτουσα αρχή πριν απορρίψει την χαρακτηριζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, οφείλει να ζητεί εγγράφως διευκρινίσεις από τον προσφέροντα, καθορίζοντας και τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς του που θεωρούνται ύποπτα ως ασυνήθιστα. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Στην ίδια πράξη επισημαίνεται ότι ο υπολογισμός των

Αριθμός απόφασης: 235/2019

στοιχείων του άρθρου 68 του ν.3863/2010 (Α' 115) αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας. Επίσης, αποσκοπεί στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης, ενόψει του ότι η οικονομική προσφορά του διαγωνιζομένου δεν μπορεί κατά κοινή αντίληψη να συντίθεται μόνον από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα απασχοληθεί στην παροχή των επίμαχων υπηρεσιών καθαριότητας, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης και να αποφεύγεται, συνακόλουθα, η δημιουργία αρνητικού οικονομικού αποτελέσματος αυτής, για το οποίο, περαιτέρω, υφίσταται ο κίνδυνος μετακύλισής του από τον εργοδότη στους εργαζόμενους. Ενόψει δε του ότι το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, αν, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συγκεκριμένης υπό σύναψη σύμβασης και των παρεχόμενων από τον διαγωνιζόμενο διευκρινίσεων, το αναφερόμενο στην προσφορά του διοικητικό κόστος είναι εύλογο και καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης του έργου, σε κάθε περίπτωση δε, αυτό δεν θα οδηγήσει στην εκτέλεση μιας ζημιογόνου σύμβασης, η υποχρέωση δε αυτή της αναθέτουσας αρχής καθίσταται εντονότερη, όταν τα εν λόγω κόστη προσδιορίζονται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούνται προς το μηδενικό (πρβλ. ΣτΕ 3439/2014). Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι, ενόψει και των υποβληθεισών διευκρινίσεων εκ μέρους του αναδόχου, το αναφερόμενο στην υποβληθείσα προσφορά εργολαβικό κέρδος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται.

Επιπλέον, στην Απόφαση 804/2018 του ΕΛ.ΣΥΝ, αναφέρεται ότι ο υπολογισμός των στοιχείων του άρθρου 68 του ν.3863/2010 (Α' 115) αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών/ ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας. Επίσης, αποσκοπεί στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης, ενόψει του ότι η οικονομική προσφορά του διαγωνιζομένου δεν μπορεί κατά κοινή αντίληψη να συντίθεται μόνον από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα απασχοληθεί

Αριθμός απόφασης: 235/2019

στην παροχή των επίμαχων υπηρεσιών καθαριότητας, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης και να αποφεύγεται, συνακόλουθα, η δημιουργία αρνητικού οικονομικού αποτελέσματος αυτής, για το οποίο, περαιτέρω, υφίσταται ο κίνδυνος μετακύλισής του από τον εργοδότη στους εργαζόμενους. Ενόψει δε του ότι το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, αν, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συγκεκριμένης υπό σύναψη σύμβασης και των παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο διευκρινίσεων, το αναφερόμενο στην προσφορά του διοικητικό κόστος είναι εύλογο και καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης του έργου, σε κάθε περίπτωση δε, αυτό δεν θα οδηγήσει στην εκτέλεση μιας ζημιογόνου σύμβασης, η υποχρέωση δε αυτή της αναθέτουσας αρχής καθίσταται εντονότερη, όταν τα εν λόγω κόστη προσδιορίζονται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούνται προς το μηδενικό (πρβλ. ΣΤΕ 3439/2014). Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι, ενόψει και των υποβληθεισών διευκρινίσεων εκ μέρους του αναδόχου, το αναφερόμενο στην υποβληθείσα προσφορά κόστος ή το εργολαβικό κέρδος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται.

Επίσης, στην Πράξη 383/2017 του ΕΛ.ΣΥΝ. Κλιμ. Ε' ορίζεται ότι για την αξιολόγηση και τη λήψη απόφασης για το χαρακτηρισμό μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής πρέπει να τίθενται από την αναθέτουσα αρχή αντικειμενικά κριτήρια, όπως, μεταξύ άλλων, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε και η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, αλλά και προσφορές που υποβάλλονται στο πλαίσιο παρεμφερών διαγωνισμών, καθώς και τα διδάγματα της κοινής πείρας, έτσι ώστε να προκύπτει μετά από το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών το εκάστοτε ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Εκ τούτων παρέπεται ότι χαρακτηρισμός προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, βάσει ενός προκαθοριζόμενου και ενιαίου ποσοστού επί τοις εκατό, εφαρμοστέου σε όλους τους διαγωνισμούς που διενεργεί μία αναθέτουσα αρχή, χωρίς την

Αριθμός απόφασης: 235/2019

εφαρμογή των ως άνω αντικειμενικών κριτηρίων, παρίσταται αυθαίρετος και είναι ως εκ τούτου μη νόμιμος, αφού άγει σε αποκλεισμό από το διαγωνισμό κανονικών προσφορών. Τα κριτήρια που συγκαθορίζουν το εκάστοτε ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών που προκύπτει μετά από το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών κάθε διαγωνισμού, είναι, μεταξύ άλλων, τα διδάγματα της κοινής πείρας, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του διαγωνισμού, ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε και η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών προέκυψε το ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών ως προς το εργολαβικό κέρδος. Η επιτροπή διαπίστωσε ότι το εργολαβικό κέρδος του οικονομικού φορέα ... απέχει σημαντικά από το αντίστοιχο των λοιπών προσφορών, τόσο αριθμητικώς όσο και ποσοστιαία στα υπό διευκρίνιση τμήματα. Το εργολαβικό κέρδος της ... είναι υποπολλαπλάσιο των λοιπών προσφορών. Αναλυτικότερα το εργολαβικό κέρδος στα συγκεκριμένα τμήματα ήταν ανά οικονομικό φορέα το εξής: [...]

Ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε, η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, καθώς και τα διδάγματα της κοινής πείρας, δε δικαιολογεί την απόκλιση του εργολαβικού κέρδους της ... από το ποσά και ποσοστά των λοιπών συμμετεχόντων.

Η με το αρ. πρωτ. 16260/161892/28 -11-2018 έγγραφό της κάλεσε τον οικονομικό φορέα ... να παράσχει εγγράφως διευκρινίσεις για τα τμήματα στα οποία η Επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης αποτελεσμάτων διαγωνισμών της με το από 23 Οκτωβρίου 2018 πρακτικό της θεώρησε το εργολαβικό κέρδος ως ασυνήθιστα χαμηλό.

Στη συνέχεια ο οικονομικός φορέας ... παρείχε διευκρινίσεις που η Επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης αποτελεσμάτων διαγωνισμών της με το πρακτικό αξιολόγησης διευκρινίσεων του ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων με ΑΔΑΜ: ... γνωμοδότησε ότι η αιτιολόγηση που παρασχέθηκε από τον οικονομικό φορέα μέσω των διευκρινίσεων ήταν γενική και αόριστη,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

στο μέτρο που δεν εξειδικεύει το εργολαβικό κέρδος, και αναπόδεικτη, χωρίς να παραθέτει συγκεκριμένα στοιχεία για το πώς η οικονομική του προσφορά είναι βιώσιμη, ομαλή, ακώλυτη η εκτέλεση της σύμβασης και πώς αποφεύγεται ο κίνδυνος μη άρτιας εκτέλεσης των υπηρεσιών.

Η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι οι λόγοι που επικαλέστηκε ο οικονομικός φορέας δεν εξειδικεύθηκαν στη μέγιστη δυνατή λεπτομέρεια και οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν ανάγονται σε μια απλή επιχειρηματική απόφαση επέκτασης δραστηριοτήτων σε νομούς που ήδη δραστηριοποιείται.

Η αναθέτουσα αρχή, αφού έλαβε υπόψη της ότι, ενώ το κόστος αμοιβής του προσωπικού είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος, αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και εκτιμούνται ως εύλογα, αφού ληφθούν υπόψη, οι συγκεκριμένες συνθήκες της υπό σύναψη σύμβασης και οι παρεχόμενες από τη διαγωνιζόμενη εταιρεία διευκρινίσεις κατέληξε ότι ο προσδιορισμός του εργολαβικού κέρδους εμφανίστηκε εξ αντικειμένου ως ασυνήθιστα χαμηλός, ως μη επαρκής, κατά την κοινή εμπειρία, για να καλυφθούν τα κόστη λειτουργίας της επιχείρησης και το περιθώριο κέρδος της προσφοράς καταλείπει περιθώριο κέρδους τέτοιο, που θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης και δεν αποφεύγεται συνακόλουθα η δημιουργία αρνητικού αποτελέσματος, για το οποίο περαιτέρω υφίσταται ο κίνδυνος μετακυλίσεώς του από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα ως μη κανονική για τα τμήματα: [...].».

18.Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή

Αριθμός απόφασης: 235/2019

μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].

19. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 -2 του ν. 4412/2016 «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:[...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής», [...].

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι:

«1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή».

21. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 92 «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» του ν. 4412/2016: «5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή:

α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και

β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010».

22.Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των

Αριθμός απόφασης: 235/2019

περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

23.Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

24.Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ39/2017): «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης».

25. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...]

3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α έως στ της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής [...].»

26. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας:

«1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης [...]

ΤΜΗΜΑ 1: «Διοικητικό-Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, ...», ..., 3ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων εννιακοσίων εβδομήντα τεσσάρων ευρώ (7.974,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων εννιακοσίων δέκα τριών ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.913,76€). Κωδικός Nuts:EL611.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 2: «Διεύθυνση Δασών και Δασαρχείο ...», Τέρμα ..., ισόγειο και 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα τριών ευρώ (7.493,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων επτακοσίων ενενήντα οκτώ ευρώ και τριάντα δύο λεπτών του ευρώ (1.798,32€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 3:«Διεύθυνση Δασών και Δασαρχείο ...», Τέρμα ..., λυόμενο οίκημα, ..., εκτιμώμενης αξίας τετρακοσίων πενήντα επτά ευρώ (457,00€)πλέον ΦΠΑ εκατόν εννέα ευρώ και εξήντα οκτώ λεπτών του ευρώ (109,68€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 4:«Δασαρχείο ...», ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εννιακοσίων είκοσι οκτώ ευρώ(5.928,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τετρακοσίων είκοσι δύο ευρώ και εβδομήντα δύο λεπτών του ευρώ (1.422,72€). Κωδικός Nuts:EL611. ΤΜΗΜΑ 5: «Κεντρικά Γραφεία της ..., ...», ..., 2ος 3ος και 4ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας είκοσι δύο χιλιάδων διακοσίων είκοσι επτά ευρώ(22.227,00€) πλέον ΦΠΑ πέντε χιλιάδων τριακοσίων τριάντα τεσσάρων ευρώ και σαράντα οκτώ λεπτών του ευρώ (5.334,48€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 6 : «Δέκα (10) χώροι στάθμευσης», εντός του Υπογείου, ..., ..., εκτιμώμενης αξίας διακοσίων εβδομήντα τριών ευρώ (273,00€) πλέον ΦΠΑ εξήντα πέντε ευρώ και πενήντα δύο λεπτών του ευρώ(65,52€). Κωδικός Nuts:EL612. ΤΜΗΜΑ 7 : «Αίθουσα Συνεδριάσεων», ... ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα εννέα ευρώ (3.499,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων τριάντα εννέα ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών του ευρώ (839,76€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 8 : «Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης», ... ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων τριάντα τεσσάρων ευρώ (8.434,00€)πλέον ΦΠΑ δύο χιλιάδων είκοσι τεσσάρων ευρώ και δέκα έξι λεπτών του ευρώ (2.024,16€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 9 : «Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων», ... ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας οκτώ χιλιάδων διακοσίων εξήντα τριών ευρώ (8.263,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων εννιακοσίων ογδόντα τριών ευρώ και δώδεκα λεπτών του ευρώ (1.983,12€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 10 : «Διεύθυνση Υδάτων ...», ... 148,10ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα ενός ευρώ (3.591,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα ενός ευρώ και ογδόντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (861,84€). Κωδικός Nuts:EL612.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 11: «Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων», ... 148,20ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων ενενήντα ευρώ (3.690,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων ογδόντα πέντε ευρώ και εξήντα λεπτών του ευρώ (885,60€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 12: «Διεύθυνση Δασών», ..., 10ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων τετρακοσίων ογδόντα ευρώ (5.480,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων δέκα πέντε ευρώ και είκοσι λεπτών του ευρώ (1.315,20€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 13: «Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών», ..., 20ς και 30ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων επτακοσίων εξήντα ευρώ (3.760,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακοσίων δύο ευρώ και σαράντα λεπτών του ευρώ (902,40€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 14: «Δασαρχείο ...», Δ. ... 2 και ..., 10ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εξακοσίων εξήντα πέντε ευρώ (5.665,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων πενήντα εννέα ευρώ και εξήντα λεπτών του ευρώ (1.359,60€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 15: «Δασαρχείο ...», ... 64, 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων εβδομήντα εννιά ευρώ (3.679,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων ογδόντα δύο ευρώ και ενενήντα έξι λεπτών του ευρώ (882,96€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 16: «Δασαρχείο ...», ..., δύο ισόγεια κτίρια και 10ς όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων τετρακοσίων δέκα έξι ευρώ (5.416,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων διακοσίων ενενήντα εννέα ευρώ και ογδόντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (1.299,84€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 17: «Δασονομείο ...», ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας τετρακοσίων πενήντα δύο ευρώ (452,00€) πλέον ΦΠΑ εκατόν οκτώ ευρώ και σαράντα οκτώ λεπτών του ευρώ (108,48€). Κωδικός Nuts:EL612.

ΤΜΗΜΑ 18: «Διεύθυνση Δασών ... και Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων δέκα τριών ευρώ (3.613,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα επτά ευρώ και δώδεκα λεπτών του ευρώ (867,12€). Κωδικός Nuts:EL645.

ΤΜΗΜΑ 19: «Δασαρχείο ...», ισόγειο και 10ς..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εννιακοσίων εξήντα επτά ευρώ (3.967,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακοσίων

Αριθμός απόφασης: 235/2019

πενήντα δύο ευρώ και οκτώ λεπτών του ευρώ (952,08€). Κωδικός Nuts:EL645. ΤΜΗΜΑ 20: «Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία», Κολοκοτρώνη 30, 2ος και 4ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων εφτακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ (7.794,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων οκτακοσίων εβδομήντα ευρώ και πενήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.870,56€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 21: «Δασαρχείο ...», ..., 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα έξι ευρώ (3.596,00€) πλέον ΦΠΑ οχτακοσίων εξήντα τριών ευρώ και τεσσάρων λεπτών του ευρώ (863,04€). Κωδικός Nuts:EL6Π.

ΤΜΗΜΑ 22: «Διεύθυνση Δασών Ν. ...», Κολοκοτρώνη 30, 3ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα έξι ευρώ (3.596,00€) πλέον ΦΠΑ οχτακοσίων εξήντα τριών ευρώ και τεσσάρων λεπτών του ευρώ (863,04€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 23: «Δασαρχείο ...», Ομ. ...1, δύο κτίρια γραφείων, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων επτακοσίων δύο ευρώ (5.702,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων εξήντα οκτώ ευρώ και σαράντα οκτώ λεπτών του ευρώ (1.368,48€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 24: «Δασαρχείο ...», ..., δύο γραφεία κτιρίων, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων τετρακοσίων εξήντα ενός ευρώ(3.461,00€) ευρώ πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων τριάντα ευρώ και εξήντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (830,64€). Κωδικός Nuts:EL611.

ΤΜΗΜΑ 25: «Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής Αστικής Κατάστασης Γραμματεία», ...3, ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων εξακοσίων εξήντα πέντε ευρώ (7.665,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων οκτακοσίων τριάντα εννέα ευρώ και εξήντα λεπτών του ευρώ (1.839,60€). Κωδικός Nuts:EL643. ΤΜΗΜΑ 26: «Διεύθυνση Δασών ...και Δασαρχείο ...», 1ο χιλ. Ε.Ο. ...-..., 1ος και 2ος όροφος, εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων οκτακοσίων έξι ευρώ (5.806,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων ενενήντα τριών ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (1.393,44€). Κωδικός Nuts:EL643.

ΤΜΗΜΑ 27: «Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1ος όροφος, εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων ενενήντα ενός ευρώ (3.691,00€)πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων ογδόντα πέντε ευρώ και ογδόντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (885,84€). Κωδικός Nuts:EL643.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 28: «Διοικητικό Οικονομικό, Πληροφορικής, Τμήμα Τοπ. Αυτοδιοίκησης και Γραμματεία», ..., ημιόροφος και 6ος ..., εκτιμώμενης αξίας οκτώ χιλιάδων εκατόν δέκα εννιά ευρώ (8.119,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων εννιακοσίων σαράντα οκτώ ευρώ και πενήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.948,56€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 29: «Αστικής Κατάστασης, Αδειών Διαμονής», Μ. Μπότσαρη 3, ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων οκτακοσίων δέκα έξι ευρώ (7.816,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων οκτακοσίων εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (1.875,84€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 30: «Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου», ..., ισόγειο και 1ος ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εξακοσίων είκοσι τεσσάρων ευρώ (5.624,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων σαράντα εννέα ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.349,76€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 31: «Διεύθυνση Υδάτων ..., Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού», ..., 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων επτακοσίων εξήντα επτά ευρώ (3.767,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακόσια τέσσερα ευρώ και οκτώ λεπτών του ευρώ (904,08€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 32: «Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων ...», ..., 2ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα έξι ευρώ (3.496,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων τριάντα εννέα ευρώ και τεσσάρων λεπτών του ευρώ (839,04€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 33: «Διεύθυνση Δασών ..., Δασαρχείο ...», 1οχλμ. Ν.Ε.Ο. ...- ..., ισόγειο και 1ος όροφος, εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εννιακοσίων εβδομήντα τριών ευρώ (5.973,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τετρακοσίων τριάντα τριών ευρώ και πενήντα δύο λεπτών του ευρώ (1.433,52€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 34: «Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1ος όροφος ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων επτακοσίων εβδομήντα έξι ευρώ (5.776,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων ογδόντα έξι ευρώ και είκοσι τεσσάρων λεπτών του ευρώ (1.386,24€). Κωδικός Nuts:EL644.

ΤΜΗΜΑ 35: «Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1ος όροφος, Αταλάντη, εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων πενήντα έξι ευρώ (3.656,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εβδομήντα επτά ευρώ και σαράντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (877,44€). Κωδικός Nuts:EL644.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 36: «Διοικητικό Οικονομικό, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία, ...», ..., ισόγειο 2ος και 3ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων επτακοσίων είκοσι δύο ευρώ (7.722,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων οκτακοσίων πενήντα τριών ευρώ και είκοσι οκτώ λεπτών του ευρώ (1.853,28€). Κωδικός Nuts:EL641.

ΤΜΗΜΑ 37: «Αδειών Διαμονής ...», ..., ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας επτά χιλιάδων εξακοσίων εξήντα επτά ευρώ (7.667,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων οκτακοσίων σαράντα ευρώ και οκτώ λεπτών του ευρώ (1.840,08€). Κωδικός Nuts:EL641.

ΤΜΗΜΑ 38: «Διεύθυνση Δασών ...», ..., 2ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων πεντακοσίων οχτώ ευρώ (3.508,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων σαράντα ενός ευρώ και ενενήντα δύο λεπτών του ευρώ (841,92€). Κωδικός Nuts:EL641.

ΤΜΗΜΑ 39: «Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων δέκα επτά ευρώ (3.617,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα οκτώ ευρώ και οκτώ λεπτών του ευρώ (868,08€). Κωδικός Nuts:EL641.

ΤΜΗΜΑ 40: «Δασαρχείο ...», ..., 1ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων πεντακοσίων ογδόντα οκτώ ευρώ (3.588,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα ενός ευρώ και δώδεκα λεπτών του ευρώ (861,12€). Κωδικός Nuts:EL641.

ΤΜΗΜΑ 41: «Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία ...», ..., 2ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας οκτώ χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα εννέα ευρώ (8.279,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων εννιακοσίων ογδόντα έξι ευρώ και ενενήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.986,96€). Κωδικός Nuts:EL613.

ΤΜΗΜΑ 42: «Τμήμα ελέγχου υλικών και ποιότητας Δ.Ε. ...», ..., ισόγειο, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα έξι ευρώ (5.496,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων δέκα εννέα ευρώ και τεσσάρων λεπτών του ευρώ (1.319,04€). Κωδικός Nuts:EL613.

ΤΜΗΜΑ 43: «Δασαρχείο ...», Ξενοφώντος 1, 4ος όροφος, ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εξακοσίων τριάντα τεσσάρων ευρώ (5.634,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων πενήντα δύο ευρώ και δέκα έξι λεπτών του ευρώ (1.352,16€). Κωδικός Nuts:EL613.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ΤΜΗΜΑ 44: «Διεύθυνση Δασών Ν. ...», ..., 3ος όροφος ..., εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων είκοσι δύο ευρώ (3.622,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα εννέα ευρώ και είκοσι οκτώ λεπτών του ευρώ (869,28€). Κωδικός Nuts:EL613.

ΤΜΗΜΑ 45: «Δασαρχείου ...», 1ος και 2ος όροφος, Σκόπελος, εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εξακοσίων έντεκα ευρώ (3.611,00€) πλέον ΦΠΑ οκτακοσίων εξήντα έξι ευρώ και εξήντα τεσσάρων λεπτών του ευρώ (866,64€). Κωδικός Nuts:EL_613.

ΤΜΗΜΑ 46: «Δασαρχείο ...», ..., διώροφη μονοκατοικία..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα εννέα ευρώ (5.499,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων δέκα εννέα ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών του ευρώ (1.319,76€). Κωδικός Nuts:EL613.

ΤΜΗΜΑ 47: «Διεύθυνση Δασών Ν. ... και Δασαρχείο ...», ..., ισόγειο και 1^{ος} ..., ..., εκτιμώμενης αξίας πέντε χιλιάδων εξακοσίων εξήντα δύο ευρώ (5.662,00€) πλέον ΦΠΑ χιλίων τριακοσίων πενήντα οκτώ ευρώ και ογδόντα οκτώ λεπτών του ευρώ (1.358,88€). Κωδικός Nuts:EL642.

ΤΜΗΜΑ 48: «Διοικητικό Οικονομικό, Αδειών Διαμονής, Αστικής Κατάστασης, Γραμματεία», ... και ..., 2ος και 3ος όροφος..., εκτιμώμενης αξίας οκτώ χιλιάδων τριακοσίων εβδομήντα επτά ευρώ (8.377,00€) πλέον ΦΠΑ δύο χιλιάδων δέκα ευρώ και σαράντα οκτώ λεπτών του ευρώ (2.010,48€). Κωδικός Nuts:EL642.

ΤΜΗΜΑ 49: «Δασαρχείο ...», ..., Δημ. ..., ισόγειο, εκτιμώμενης αξίας τριών χιλιάδων εννιακοσίων σαράντα επτά ευρώ (3.947,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακοσίων σαράντα επτά ευρώ και είκοσι οκτώ λεπτών του ευρώ (947,28€). Κωδικός Nuts:EL642.

ΤΜΗΜΑ 50: «Δασονομείο ...», Βογιατζή 6, 1ος όροφος, Κύμη εκτιμώμενης αξίας εννιακοσίων πενήντα ευρώ (950,00€) πλέον ΦΠΑ διακοσίων είκοσι οκτώ ευρώ (228,00€). Κωδικός Nuts:EL642.

ΤΜΗΜΑ 51: «Δασονομείο...», ... και ..., ισόγειο ..., εκτιμώμενης αξίας εννιακοσίων πενήντα ευρώ (950,00€) πλέον ΦΠΑ διακοσίων είκοσι οκτώ ευρώ (228,00€). Κωδικός Nuts:EL642.

ΤΜΗΜΑ 52: «Δασαρχείο ...», 2ος όροφος..., εκτιμώμενης αξίας τεσσάρων χιλιάδων δέκα οκτώ ευρώ (4.018,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακοσίων εξήντα τεσσάρων ευρώ και τριάντα δύο λεπτών του ευρώ (964,32€). Κωδικός

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Nuts:EL642. ΤΜΗΜΑ 53: «Δασαρχείο ...», περιφ. οδός..., ισόγειο και 1ος, ..., εκτιμώμενης αξίας τεσσάρων χιλιάδων εξήντα εννέα ευρώ (4.069,00€) πλέον ΦΠΑ εννιακοσίων εβδομήντα έξι ευρώ και πενήντα έξι λεπτών του ευρώ (976,56€). Κωδικός Nuts:EL642. [...]

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης που είναι η τιμή, όπως ορίζεται. Το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου .doc, παρατίθεται στο ΕΣΗΔΗΣ στο χώρο του διαγωνισμού και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης ως Παράρτημα (VI).

Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά τμήμα.

Στο σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ αναγράφεται η συνολική τιμή σε ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. ανά τμήμα. Η αναγραφή της τιμής σε ευρώ γίνεται με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο. Επισημαίνεται ότι το ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα.

Αν στο ηλεκτρονικό σύστημα δεν μπορεί να αποτυπωθεί αναλυτικά η οικονομική προσφορά, ο προσφέρων θα επισυνάψει στον (υπο)φάκελλο "οικονομική προσφορά" την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του ηλεκτρονικά υπογεγραμμένη και τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία, σύμφωνα με το υπόδειγμα που υπάρχει στο Παράρτημα VI της παρούσας διακήρυξης, σε μορφή pdf.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου (3%) και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ (20%).

Οι ημέρες κατά τις οποίες θα παράσχει τις υπηρεσίες καθαρισμού ο ανάδοχος και με βάση τις οποίες θα υποβάλλει την προσφορά του καταγράφονται ανά τμήμα στη στήλη **ΉΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 24 ΜΗΝΩΝ** " του Παραρτήματος II.

Οι επίσημες αργίες αναπληρώνονται, πλην των τμημάτων που καθαρίζονται καθημερινά,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς, σύμφωνα με το Παράρτημα VI, υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς, της παρούσας .

Στην προσφορά τους, οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Στο διοικητικό κόστος περιλαμβάνεται και κάθε τακτική ή έκτακτη δαπάνη που έχει χαρακτήρα εφάπαξ καταβολής και δεν επιβαρύνει ποσοστιαία την εργατική αμοιβή. Τα ποσά και τα ποσοστά δεν μπορούν να είναι μηδενικά, αλλά εύλογα και να μπορούν να εξηγηθούν ικανοποιητικά.

Επί ποινή απορρίψεως οι προσφορές των οικονομικών φορέων δεν μπορούν να υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής ανά τμήμα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 1.3 "Συνοπτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης" του παραρτήματος I της παρούσας.

Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (αν υπάγονται, να επισυναφθεί αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης με την οικονομική προσφορά).

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

Σημειωτέον ότι το ελάχιστο ωρομίσθιο, χωρίς τις εργοδοτικές εισφορές, υπολογίστηκε από την αναθέτουσα αρχή σε 4,99 ευρώ. Τα φυσικά πρόσωπα που αυτοαπασχολούνται και δε διαθέτουν εργαζόμενους οφείλουν να υπολογίσουν το ωρομίσθιο εργασίας με την ελάχιστη προβλεπόμενο από το νόμο αμοιβή, δηλ. 4,99 ευρώ κατ' ελάχιστο. Το ανωτέρω ποσό διαμορφώθηκε με βάση τα κατώτατα όρια αποδοχών για εργαζόμενους άνω των 25 ετών. Στο ανωτέρω ποσό υπολογίζεται αναπλήρωση στην άδεια, δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και επίδομα αδείας.

Οι οικονομικοί φορείς προσαρμόζουν την προσφορά τους στην αμοιβή του προσωπικού που πρόκειται να απασχολήσουν στην εκτέλεση της παρούσας σύμβασης.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. Το ύψος των εργοδοτικών εισφορών υπολογίστηκε σε 1,25 ευρώ (25,07%) και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί στην προσφορά να αναγράφεται μικρότερο ποσοστό εργοδοτικών εισφορών. Τα φυσικά πρόσωπα που αυτοαπασχολούνται και δε διαθέτουν εργαζόμενους οφείλουν να υπολογίσουν τις ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τις προβλεπόμενες κρατήσεις ΕΦΚΑ.

Σε περίπτωση αναγραφής μικρότερου ποσού στο ελάχιστο ωρομίσθιο (δ) και στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών (ε) η προσφορά γίνεται δεκτή μόνο αν είναι πλήρως αιτιολογημένη και διασφαλίζονται τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δε δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης ανά τμήμα, όπως καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο άρθρο 1.3 της παρούσας. [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας, [...]

3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων

Αριθμός απόφασης: 235/2019

πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Ειδικότερα : [...]

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών.

δ) Το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τις τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη και σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Το εν λόγω πρακτικό κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στην αναθέτουσα αρχή (μέσω του πιστοποιημένου χρήστη της αναθέτουσας αρχής στο σύστημα ΕΣΗΔΗΣ) προς έγκριση.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η εκτίμηση και τα σχετικά αιτήματα προς τους προσφέροντες για την παροχή εξηγήσεων σχετικά με το αν μία προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή εναπόκεινται στην κρίση είτε της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών, είτε του αποφαινομένου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, κατά τη διαδικασία έγκρισης του πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση η κρίση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και την αποδοχή ή όχι των σχετικών εξηγήσεων εκ μέρους των προσφερόντων ενσωματώνεται στην ως κατωτέρω ενιαία απόφαση.

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της κλήρωσης ενσωματώνονται ομοίως στην ως κατωτέρω ενιαία απόφαση.

Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ.».

27. Επειδή, σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI της διακήρυξης «Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς»:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ

(ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΔΟΜΗ/ΤΜΗΜΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ & ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ		
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΕΥ ΦΠΑ	αριθμητικώς	€
	Ολογράφως	ευρώ
ΦΠΑ 24 %	αριθμητικώς	€
	Ολογράφως	ευρώ
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΦΠΑ	αριθμητικώς	€
	Ολογράφως	ευρώ

ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ

	Περιγραφή	ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ	
		Ποσότητες	Μονάδα μέτρησης
1	Αριθμός των εργαζομένων για κάθε ημέρα καθαριότητας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – “Συχνότητα και ώρες καθαρισμού ανά υπηρεσία” - στήλη :προτεινόμενος αριθμός καθαριστριών)		άτομα/ημέρα
2	Τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – “Συχνότητα και ώρες καθαρισμού ανά υπηρεσία” - στήλη :τετραγωνικά)		m ² /άτομο
3	Ώρες εργασίας εργαζόμενου για κάθε ημέρα καθαριότητας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – “Συχνότητα και ώρες καθαρισμού ανά υπηρεσία” - στήλη :ώρες εργασίας)		ώρες/ημέρα

Αριθμός απόφασης: 235/2019

	εργαζομένου για κάθε ημέρα καθαριότητας)		
4	Ημέρες εργασίας κάθε εργαζόμενου για την περίοδο παροχής της υπηρεσίας (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – “Συχνότητα και ώρες καθαρισμού ανά υπηρεσία” - στήλη :ημέρες εργασίας εργαζομένου για την περίοδο 24 μηνών)		ημέρες
5	Συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι (αν υπάγονται, να επισυναφθεί αντίγραφο της)		<περιγραφή>
6	Προβλεπόμενο ωρομίσθιο εργαζομένου * ¹ (κατ' ελάχιστο 4,99 ευρώ)		€/ώρα
7	Ύψος ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη με βάση το αναφερόμενο προβλεπόμενο ωρομίσθιο εργαζομένου 25,07%, (1,25 ευρώ κατ'ελάχιστο)* ²		€
8	Ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων. (Προβλεπόμενο ωρομίσθιο εργαζομένου+ Ύψος ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη) πολλαπλασιαζόμενο με τις συνολικές ώρες εργασίας: (6,24 ευρώ κατ'ελάχιστο) Χ (συνολικές ώρες)		€
9	Κόστος Αναλωσίμων (και λοιπών σχετικών δαπανών)	%	€
10	Διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών * ³		€
11	Νόμιμες υπέρ δημοσίου και τρίτων κρατήσεις 0,06% υπέρ Ε.Α.Α.Δ.ΣΥ 0,06% υπέρ Α.Ε.Π.Π 0,02% υπέρ Δημοσίου (με τις κρατήσεις ΟΓΑ και χαρτοσήμου που αντιστοιχούν) Οι κρατήσεις υπολογίζονται επί της συνολικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α.	%	€
12	Εργολαβικό κέρδος	%	€
13	Χρόνος ισχύος της προσφοράς* ⁴ ,(ημερομηνία) κατ'ελάχιστο η 08 ^η Μαρτίου 2019	αριθμητικώς	ολογράφως

*¹ Το ελάχιστο νόμιμο ωρομίσθιο, χωρίς τις εργοδοτικές εισφορές, υπολογίστηκε από την αναθέτουσα αρχή σε **4,99 ευρώ, αφορά στην ελάχιστη νόμιμη αμοιβή εργαζομένου άνω**

Αριθμός απόφασης: 235/2019

των 25 ετών. Τα φυσικά πρόσωπα που αυτοαπασχολούνται και δε διαθέτουν εργαζόμενους οφείλουν να υπολογίσουν το ωρομίσθιο εργασίας με την ελάχιστη προβλεπόμενο από το νόμο αμοιβή, δηλ. 4,99 ευρώ κατ' ελάχιστο. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά **με βάση το προσωπικό που πρόκειται να απασχολήσουν στην παρούσα σύμβαση.**

*² Το ύψος των εργοδοτικών εισφορών υπολογίστηκε σε **1,25 ευρώ** (25,07%) και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί στην προσφορά να αναγράφεται μικρότερο ποσοστό εργοδοτικών εισφορών. Τα φυσικά πρόσωπα που αυτοαπασχολούνται και δε διαθέτουν εργαζόμενους οφείλουν να υπολογίσουν τις ασφαλιστικές εισφορές σε 1,25 ευρώ κατ' ελάχιστον.

*³ Στο διοικητικό κόστος περιλαμβάνεται και κάθε τακτική ή έκτακτη δαπάνη που έχει χαρακτήρα εφάπαξ καταβολής και δεν επιβαρύνει ποσοστιαία την εργατική αμοιβή.

*⁴ Ο χρόνος ισχύος της προσφοράς δεν μπορεί να είναι κατώτερος από 150 (εκατόν πενήντα ημέρες) προσμετρούμενες από την επόμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, δηλ. πρέπει να έχει ισχύ μέχρι την 08η Μαρτίου 2019 κατ' ελάχιστο.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. **Επί ποινή απορρίψεως** οι προσφορές των οικονομικών φορέων **δεν μπορούν να υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής ανά τμήμα**, όπως καθορίζεται στο άρθρο 1.3 "Συνοπτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης" της παρούσας.
2. Οι προσφορές **επί ποινή απόρριψης** δίνονται σε ευρώ. Η αναγραφή της τιμής σε ευρώ γίνεται με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.
3. Με την οικονομική προσφορά ο οικονομικός φορέας επισυνάπτει αντίγραφο ισχύουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας, αν οι εργαζόμενοι υπάγονται σε συλλογική σύμβαση εργασίας.
4. Στα στοιχεία των παρόντων πινάκων τα ποσά και τα ποσοστά δεν μπορούν να είναι μηδενικά, μα εύλογα του κόστους.»

28. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993).

29. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, πολλώ, δε, μάλλον όταν τίθενται ρητώς επί ποινή αποκλεισμού ή επί ποινή απαραδέκτου, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο

Αριθμός απόφασης: 235/2019

υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΡΑΙΚΟΣ, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, 2017, σελ. 195-197).

30. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

31. Επειδή, η αρχή του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού συνδέεται κατά το ίδιο ενωσιακό δίκαιο και με την προώθηση συμμετοχής των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), στις αντίστοιχες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (βλ. ενδεικτικά και Αποφάσεις ΑΕΠΠ με αρ. 154, 39/2017), ως μοχλός άσκησης ανταγωνιστικής πίεσης και ως εκ τούτου αύξησης του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, με ταυτόχρονο γνώμονα τα ιδιαίτερα κοινωνικά γνωρίσματα και χαρακτήρα της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, στοιχείο η έμφαση επί του οποίου αποτελεί ειδικότερη εξέλιξη σε σχέση με το προϊσχύσαν αντίστοιχο ενωσιακό πλαίσιο (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 1, 50, 61, 63, 68, 74, και ιδίως 78-80, 101, 122 Προοιμίου Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρ. 83 αυτής όπου η συμμετοχή των ΜΜΕ τίθεται ως δείκτης αποτελεσματικής διακυβέρνησης του συστήματος δημοσίων συμβάσεων).

32. Επειδή, η έννοια περί «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δεν ορίζεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, *Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής*, T 570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T-392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.83). Ειδικότερα, η έννοια περί

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 866/2008 και ΔΕφαθ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (89/2008 Πράξη Ελεγκτικού Συνεδρίου).

33. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, έχουν ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6ης Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T 148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50 της 11ης Μαΐου 2010, PC Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T 121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72 της 5ης Νοεμβρίου 2014, Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής, T 422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, European

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T 698/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:476, σκέψη 59].

Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, T 90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια.

Σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ασυνήθιστα χαμηλές. Η χρήση του ρήματος «φαίνονται» σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία στην αναθέτουσα αρχή ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τότε αυτή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει στη συνέχεια να εκτιμήσει τις δοθείσες εξηγήσεις και να κρίνει αν η συγκεκριμένη προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οπότε υποχρεούται να την απορρίψει (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89).

34. Επειδή, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. [βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκ.55].

35. Επειδή, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και οι αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (ομοίως άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, εμποδίζοντάς την να το πράξει εάν η αποδοχή της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (Βλ. Dr Albert Sanchez

Graells -Rejection of abnormally low and non-compliant tenders in EU public procurement: A comparative view on selected jurisdictions).

36. Επειδή, από τις οικείες διατάξεις, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς -ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή, χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού- διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.). [βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement*, (2005,) σελ. 532- 534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation*, (Oxford, Oxford University Press, 2004,) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2η έκδοση, (Oxford, Oxford University Press, 2007, σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids, Handbook of Procurement* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006, σελ.322, 326].

37.Επειδή, συνοψίζοντας, προς αποτροπή των δυσμενών αυτών συνεπειών, καθιερώνεται διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής στον εντοπισμό των προσφορών οι οποίες εμφανίζονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, εκτός εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον αυτής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, οπότε γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία

Αριθμός απόφασης: 235/2019

επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από το διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΣτΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕπΑνΣτΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008, ΔΕφΑθ (ακυρωτικό) 1528/2014, και Ε.Σ. VI Τμ. 70/2012, 3202, 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009).

38. Επειδή, ειδικότερα, προτού οι αναθέτουσες αρχές απορρίψουν μία προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, ζητούν εγγράφως λεπτομέρειες σχετικά με τα συστατικά στοιχεία των προσφορών που κρίνονται χρήσιμα για την εκτίμηση ή την εξακρίβωση της προφανούς ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς (βλ. C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου).

39. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά

Αριθμός απόφασης: 235/2019

της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακλύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981). Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, Τ 461/08, ΕΥ:Τ:2011:494, σκέψη 122, και αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, Strabag Benelux κατά Συμβουλίου, Τ 183/00, ΕΥ:Τ:2003:36, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, Τ 32/08, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2013:213, σκέψη 37, και της 28ης Ιουνίου 2016, AF Steelcase κατά ΕUIPO, Τ 652/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2016:370, σκέψη 43).

40. Επειδή, επομένως, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογήσει πλήρως και ειδικώς την απόφασή της, βασιζόμενη στην φερεγγυότητα της προσφοράς και στην ανάπτυξη ανταγωνισμού. Η αιτιολόγηση πρέπει να προσδιορίζει συγκεκριμένα τα σημεία που κρίνει ανεπαρκή ή ανακριβή. Αν παρά τις εξηγήσεις που παρέχει ο διαγωνιζόμενος, η προσφορά εγκυμονεί κινδύνους για την μη εκτέλεση της σύμβασης, πρέπει να απορριφθεί, (βλ. Δ. Ράικος ο.π. σελ. 867). Το τελικό βάρος δικαιολόγησης της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς το φέρει ο προσφέρων διότι τα στοιχεία αυτά συνδέονται με την επιχειρηματική του πολιτική και βρίσκονται στην δική του σφαίρα

Αριθμός απόφασης: 235/2019

επιρροής. Συναφώς, έχει κριθεί ότι προκειμένου να θεωρηθεί πλήρης η αιτιολόγηση «πρέπει να ενσωματώνονται σε αυτή όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς» (βλ ΑΕΠΠ 336/2018, σκ 38).

41. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν [βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004, αρ. περ. 642 Β , Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», *ΕφημΔΔ* 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.). Ο, δε, επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας και «η δειξή του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» (βλ. Μ. Στασινόπουλο, *Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων*, Αθήνα, 1982, σελ. 341 και σελ. 381).

42. Επειδή ο προσδιορισμός των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας καθορίζεται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514).

Αριθμός απόφασης: 235/2019

43. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, αποτελεί γενική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία, κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. (ΔΕΕ, Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, ΔΕΕ, Απόφαση της 23.12.2009, Υπόθεση C-376/08, Serrantoni και Consorzio stabile edili, σκέψη 33, ΔΕΕ, Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07, Assitur, σκέψεις 21 και 23, ΔΕΕ, Απόφαση της 14.12.2004, Υπόθεση C-210/03, Swedish Match, σκέψη 47, ΔΕΕ Απόφαση της 11.07.2002, Υπόθεση C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, σκέψη 59 κλπ).

44. Επειδή, η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να καλέσει τον προσφέροντα του οποίου η προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή να παρέχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση και διεξαγωγή ενός πραγματικού διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου αναδόχου, προκειμένου η αρχή να αξιολογήσει τις οικονομικές προσφορές από την άποψη της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» και να διαπιστώσει, εκφέροντας ασφαλή κρίση, με βάση τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας, αν το προσφερόμενο τίμημα επαρκεί για την προσήκουσα εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου της συμβάσεως, όπως αυτό οριοθετείται από τις ειδικότερες προβλέψεις της διακηρύξεως, καταλείποντας στον ανάδοχο και κάποιο περιθώριο κέρδους (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 290/2017, 83/2017, 197/2015).

45. Επειδή, εφόσον τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στη διαμόρφωση του ύψους του εργολαβικού κέρδους δεν ορίζονται στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. (βλ. ΔΕφΑθ 86/2019, ΔΕφΑθ 312/2015, 795/2012 και ΕΑ ΣτΕ 105/2015, 263/2011, 139/2011). Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της την τρέχουσα περίοδο δημοσιονομικής κρίσης αλλά και το ότι το εργοδοτικό

Αριθμός απόφασης: 235/2019

όφελος δεν είναι πάντα δυνατόν να αποτιμηθεί χρηματικά μέσα στα στενά όρια μιας οικονομικής προσφοράς (ΔΕΦΑΘ 873/2012).

Επί τη βάσει των ανωτέρω έχει κριθεί ότι: «Με τα δεδομένα αυτά κι εφόσον τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στη διαμόρφωση του ύψους του εργολαβικού κέρδους δεν ορίζονται στο ν. 3863/2010, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή αποδεχόμενη την επεξήγηση της εμφάνισης του συγκεκριμένου ύψους του εργολαβικού κέρδους της παρεμβαίνουσας, η οποία εδράζεται στα απαριθμούμενα από την τελευταία έμμεσα οφέλη που, κατά τους ισχυρισμούς της, θα προσποριστεί από την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, σε συνάρτηση με τις αρνητικές οικονομικές συνθήκες οι οποίες, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, επικρατούν στην αγορά και τη θέση της επιχείρησης της παρεμβαίνουσας σ' αυτήν καθώς και τον ανταγωνισμό που αναπτύσσεται, φαίνεται ότι αιτιολογημένα απέρριψε τη σχετική αιτίαση της προδικαστικής προσφυγής της αιτούσας. Ενόψει τούτων οι προβαλλόμενοι με την κρινόμενη αίτηση λόγοι με τους οποίους, όμως, απλώς επαναλαμβάνονται οι αντίστοιχες αιτιάσεις της προδικαστικής προσφυγής της αιτούσας, δεν πιθανολογούνται σοβαρά ως βάσιμοι (ΕΑ ΣΤΕ 105/2015, 263/2011, 139/2011)» (ΔΕΦΑΘ 312/2015).

Επίσης έχει κριθεί ότι: «η οικονομική προσφορά της αιτούσας απορρίφθηκε, όπως προεκτέθηκε, με την αιτιολογία ότι σ' αυτήν, κατά παράβαση του άρθρου 68 (παρ. 1) του ν. 3863/2010, περιλαμβάνεται εργολαβικό κέρδος μόνον 0,01 ευρώ. Η αιτούσα με την προδικαστική της προσφυγή προέβαλε ότι έπρεπε, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της διακήρυξης του διαγωνισμού και του άρθρου 52 του π.δ. 60/2007, να κληθεί για την παροχή διευκρινήσεων σχετικά με την σύνθεση της οικονομικής της προσφοράς ως προς την παράμετρο του εργολαβικού κέρδους. Η προδικαστική αυτή προσφυγή απορρίφθηκε με την ίδια αιτιολογία ότι, δηλαδή, κατά παράβαση των προαναφερόμενων διατάξεων το εργολαβικό κέρδος που η αιτούσα είχε συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά δεν ήταν εύλογο. Ενόψει τούτου ο προβαλλόμενος με την κρινόμενη αίτηση

Αριθμός απόφασης: 235/2019

λόγος, κατά τον οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιτιολόγητη, πιθανολογείται σοβαρά ότι είναι βάσιμος. Και τούτο γιατί, εφόσον η αιτούσα είχε συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά αν και ιδιαίτερα χαμηλό πάντως θετικό εργολαβικό κέρδος και με την υποστηρίξιμη εκδοχή, την οποία δέχεται η προσβαλλόμενη πράξη, ότι δηλαδή κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 68 (παρ. 1) του ν. 3863/2010, το εργολαβικό κέρδος που απαιτείται να συμπεριλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων δεν αρκεί να είναι θετικό αλλά προσαπαιτείται να είναι και εύλογο, ενόψει του ότι η διαμόρφωση του ύψους του (αφού τα προσδιοριστικά τούτου στοιχεία δεν καθορίζονται στο νόμο) ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του διαγωνιζομένου και σχετίζεται με το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου ως προς τη διαμόρφωση του ύψους του, πρέπει να ερευνάται κατά περίπτωση. Κατά συνέπεια, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να κρίνει ειδικά ότι το περιλαμβανόμενο στην οικονομική προσφορά της αιτούσας δεν είναι εύλογο παραθέτοντας, ειδική προς τούτο αιτιολογία ύστερα από εκτίμηση και των ουσιωδών ισχυρισμών της αιτούσας που είχαν προβληθεί με την προδικαστική της προσφυγή» (ΔΕφΑθ 795/2012).

Τέλος έχει κριθεί ότι: «Επειδή το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναθέτουσα αρχή με την Δ.ΠΡΟΜ.Α. 0011971 ΕΞ 2018/17-10-2018 απόφαση δεν προέβαλε κανένα συγκεκριμένο ισχυρισμό κατά των ανωτέρω αιτιάσεων της αιτούσας . Κατά τα λοιπά δε, η γενική μνεία που γίνεται στην απόφαση αυτή καθώς επίσης και στο έγγραφο των απόψεων της αναθέτουσας αρχής της υπ'αριθμ. 6/2016 απόφασης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, των άρθρων 88 και 89 του ν.4412/2016 δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά επαρκή αιτιολογία για την απόρριψη των ισχυρισμών της προδικαστικής προσφυγής της αιτούσης. Με τα ανωτέρω δεδομένα οι προβληθείσες αιτιάσεις πιθανολογούνται σοβαρά ως βάσιμες, άλλωστε, η οικονομική προσφορά της αιτούσας προβλέπει κάποιο περιθώριο κέρδους, όπως απαιτείται, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί στην έκτη σκέψη. (ΕΑ ΣτΕ 108/2014). Κατ' ακολουθίαν τούτων, δεν πιθανολογείται σοβαρώς ως επαρκώς αιτιολογημένη η απόφαση τόσο της ΑΕΠΠ, όσο και της Αναθέτουσας Αρχής» (ΔΕφΑθ 86/2019).

46. Επειδή, οι οικείες διατάξεις δεν ορίζουν την έννοια της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς και, κατά μείζονα λόγο, δεν καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού του κατώφλιου της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, ο οποίος πάντως (τρόπος υπολογισμού), για λόγους διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων, πρέπει να είναι αντικειμενικός και να μην εισάγει δυσμενείς διακρίσεις (πρβλ. απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-285/99 και C-286/99 *Impresa Lombardini SpA - Impresa Generale di Costruzioni και Impresa Ing. Mantovani SpA*, σκέψεις 67-69). Συνεπώς, για την αξιολόγηση και τη λήψη απόφασης για το χαρακτηρισμό μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής πρέπει να τίθενται από την αναθέτουσα αρχή αντικειμενικά κριτήρια, όπως, μεταξύ άλλων, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε και η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, αλλά και προσφορές που υποβάλλονται στο πλαίσιο παρεμφερών διαγωνισμών, καθώς και τα διδάγματα της κοινής πείρας, έτσι ώστε να προκύπτει μετά από το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών το εκάστοτε ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Εκ τούτων παρέπεται ότι χαρακτηρισμός προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, βάσει ενός προκαθοριζόμενου και ενιαίου ποσοστού επί τοις εκατό, εφαρμοστέου σε όλους τους διαγωνισμούς που διενεργεί μία αναθέτουσα αρχή, χωρίς την εφαρμογή των ως άνω αντικειμενικών κριτηρίων, παρίσταται αυθαίρετος και είναι ως εκ τούτου μη νόμιμος, αφού άγει σε αποκλεισμό από το διαγωνισμό κανονικών προσφορών. Περαιτέρω, αποτελεί πάγια νομολογία του ΔΕΚ ότι το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει τον αυτόματο αποκλεισμό από τους διαγωνισμούς για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων ορισμένων προσφορών που καθορίζονται αποκλειστικώς βάσει μαθηματικού κριτηρίου. Αντιθέτως, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαγορεύει, κατ' αρχήν, να χρησιμοποιείται μαθηματικό κριτήριο, όπως είναι το κατώφλι ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, εφόσον πάντως, το αποτέλεσμα στο οποίο καταλήγει η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού δεν έχει άκαμπτο χαρακτήρα και εφόσον τηρείται η απαίτηση για έλεγχο των προσφορών αυτών, κατόπιν ακροάσεως των ενδιαφερομένων υποψηφίων (απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-285/99 και C-286/99, σκέψεις 73 και 86). Επί τη βάση των ανωτέρω κρίθηκε

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ειδικά ότι: «[...] το ποσοστό του 50% επί της προϋπολογιζόμενης δαπάνης που χρησιμοποιήθηκε ως κατώφλι για τον προσδιορισμό της προσφοράς της 1ης μειοδότης εταιρείας ως ασυνήθιστα χαμηλής, ερειδόμενο αποκλειστικώς στην αιτιολογία των «διδασμάτων της κοινής πείρας και πρακτικής των συναλλαγών» και εφαρμοζόμενο σε όλους τους διαγωνισμούς της αναθέτουσας αρχής, αποτελεί τυχαίο και αυθαίρετο κριτήριο, αφού δεν στηρίζεται στο σύνολο των κριτηρίων που πρέπει να συγκαθορίζουν το εκάστοτε ποσοστό επί τοις εκατό που αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αποδεκτή τιμή που θα αποτελέσει το κατώφλι των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών που προκύπτει μετά από το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών κάθε διαγωνισμού, και συνεπώς αποτελεί μη αντικειμενικό τρόπο προσδιορισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Τα κριτήρια αυτά είναι, μεταξύ άλλων, εκτός των διδασμάτων της κοινής πείρας, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του συγκεκριμένου διαγωνισμού, ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε και η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, αλλά και προσφορές που υποβάλλονται στο πλαίσιο παρεμφερών διαγωνισμών» (Ελ Συν Ε΄ Κλ. Πράξη 383/2017).

47. Επειδή η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96).

48. Επειδή, από τον όρο 2.4.4. της διακήρυξης προκύπτει ότι το εργολαβικό κέρδος σε εκάστοτε Τμήμα θα πρέπει να είναι εύλογο, δεν μπορεί να είναι μηδενικό και θα πρέπει να εξηγηθεί ικανοποιητικά. Επίσης, το ποσό που αντιστοιχεί στο εργολαβικό κέρδος σημειώνεται και ξεχωριστά στην οικονομική προσφορά του τμήματος και διακρίνεται από το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων τις κρατήσεις υπέρ τρίτων, τις μικτές αποδοχές εργαζομένων και τις ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη.

49. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, ήτοι μετά το άνοιγμα αυτών, προέβη στην εκτίμηση αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ως ασυνήθιστα χαμηλές,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ερειδόμενη, σε ένα κατώφλι, ως προς το εργολαβικό κέρδος, το οποίο ανέρχεται στο 3% αυτού κατ' ελάχιστον επί του ύψους της προσφοράς του εκάστοτε τμήματος. Το εν λόγω ποσοστό δεν προβλέπεται ρητώς στη διακήρυξη, αλλά προέκυψε μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών. Επί τη βάση αυτού, η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι ως προς τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46 το εργολαβικό κέρδος της προσφεύγουσας υπολειπόμενου του ανωτέρου ποσοστού φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλό και την κάλεσε με το από 28.11.2018 αίτημά της να παρέχει διευκρινίσεις ως προς το εύλογο του εργολαβικού κέρδους για το εκάστοτε τμήμα. Στη συνέχεια, ερειδόμενη επί της αυτής κρίσης της, περί του ότι το εργολαβικό κέρδος της προσφεύγουσας υπολειπόμενου του ανωτέρου ποσοστού το καθιστά ασυνήθιστα χαμηλό, σε συνδυασμό με τη θεώρηση ότι η προσφεύγουσα δεν ανέτρεψε με τις διευκρινίσεις της αυτή την εντύπωση, απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας ως προς τα επίμαχα τμήματα ως «μη κανονική».

50. Επειδή, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη σκέψη 46 της παρούσας και τη νομολογία που επικαλείται και η ίδια η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της (βλ. ΕλΣυν Πρ. Ε΄ Κλιμ. 383/2017), ο προσδιορισμός ενός τέτοιου κατωφλιού μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών μπορεί να κριθεί νόμιμος «για την αξιολόγηση και τη λήψη απόφασης για το χαρακτηρισμό μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής», αφού ληφθούν υπόψη τα διδάγματα της κοινής πείρας, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του διαγωνισμού, ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε, η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και ο μέσος όρος των προσφορών, με την επιφύλαξη πάντα της αξιολόγησης και των διευκρινίσεων τις οποίες θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να παρέχει. Ωστόσο, δεν προκύπτει, ούτε από την αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης αλλά ούτε και από τη συμπληρωματική αιτιολογία που αναφέρεται στις απόψεις της αναθέτουσας αρχής, ότι ο προσδιορισμός του ποσοστού του 3%, βάσει του οποίου η αναθέτουσα αρχή κρίνει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς της προσφεύγουσας, βασίσθηκε στα ως άνω κριτήρια. Η απλή δε επίκληση ονομαστικά των εν λόγω κριτηρίων, εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής χωρίς να τα εξειδικεύει ειδικώς και σαφώς σε κάθε ένα από τα επίμαχα τμήματα, δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τον

Αριθμός απόφασης: 235/2019

αντικειμενικό προσδιορισμό του ποσοστού αυτού. Το αυθαίρετο, δε, αυτού του ποσοστού προκύπτει και από το ότι εάν όντως ερειδόταν στα ως άνω κριτήρια, δεν θα μπορούσε να είναι το ίδιο ως προς το εργολαβικό κέρδος για κάθε ένα από τα 52 Τμήματα του διαγωνισμού, τα οποία αφορούν την καθαριότητα κτιρίων της αναθέτουσας αρχής, τα οποία διασπείρονται στα γεωγραφικά όρια ολόκληρης της περιφέρειας ... και ..., καθώς αφενός μεν η προϋπολογιζόμενη δαπάνη κάθε Τμήματος διαφέρει, αφετέρου δε ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε στο εκάστοτε Τμήμα, η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις υπόλοιπες προσφορές στο εκάστοτε Τμήμα και ο μέσος όρος των προσφορών κάθε τμήματος επίσης διαφοροποιούνται. Επομένως, η επίκληση της νομολογίας από την αναθέτουσα αρχή περί της νομιμότητας της επιβολής μαθηματικού κριτηρίου εκ των υστέρων και της μη συμπερίληψής του στους όρους της Διακήρυξης, παρίσταται αλυσιτελής.

51. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, η χρήση ενός τέτοιου αυθαίρετου ποσοστού, ήτοι ποσοστού που δεν βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια που προκύπτουν εκ των υστέρων από τις υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, προκειμένου να κριθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή η οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας ως προς το εργολαβικό κέρδος, δεν προβλέπεται από κάποιον όρο της διακήρυξης και εφαρμόζεται εκ μέρους της αναθέτουσας για πρώτη φορά κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Ως εκ τούτου, η χρήση ενός τέτοιου ποσοστού, χωρίς αυτό να προβλέπεται ρητώς στη διακήρυξη, συνιστά ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων και εν τοις πράγμασι τροποποίηση των όρων της διακήρυξης, η οποία έρχεται σε αντίθεση τόσο με την αρχή της τυπικότητας και της διαφάνειας όσο και με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και συνεπώς ο πρώτος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

52. Επειδή με τον δεύτερο λόγω της προσφυγής, η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης λόγω πλημμελούς αιτιολογίας καθώς η κρίση της αναθέτουσας αρχής ότι η προσφοράς της *«απέχει σημαντικά από το αντίστοιχο των λοιπών προσφορών, τόσο αριθμητικώς, όσο και ποσοστιαία»* είναι ανακριβής, δεδομένου ότι τα ποσά του εργολαβικού κέρδους εκάστης εταιρείας απέχουν ελάχιστα μεταξύ τους, καθότι το

Αριθμός απόφασης: 235/2019

συμβατικό τμήμα κάθε τμήματος είναι σχετικά μικρό, αφετέρου δεν επαρκεί αφ' εαυτού για να αιτιολογήσει την απόρριψη της προσφοράς της και μάλιστα μαζικά, χωρίς ειδική εξέτασή της ανά προκηρυσσόμενο τμήμα.

Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ισχυρίζεται ότι με νόμιμη αιτιολογία απέρριψε την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας ως προς τα επίμαχα τμήματα καθώς όπως αιτιολογεί η προσβαλλόμενη πράξη αφενός «ο ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε, η διαφορά της τιμής της χαμηλότερης προσφοράς από τις άλλες προσφορές και από το μέσο όρο των προσφορών, καθώς και τα διδάγματα της κοινής πείρας, δε δικαιολογεί την απόκλιση του εργολαβικού κέρδους της ... από το ποσά και ποσοστά των λοιπών συμμετεχόντων», αφετέρου «η επιτροπή πριν την απόρριψη των οικονομικών προσφορών κάλεσε τον οικονομικό φορέα ... να παράσχει εγγράφως διευκρινίσεις για τα τμήματα που θεώρησε το εργολαβικό κέρδος ως ασυνήθιστα χαμηλό. Η αιτιολόγηση που παρασχέθηκε από τον οικονομικό φορέα μέσω των διευκρινίσεων είναι γενική και αόριστη, στο μέτρο που δεν εξειδικεύει το εργολαβικό κέρδος, και αναπόδεικτη, χωρίς να παραθέτει συγκεκριμένα στοιχεία για το πώς η οικονομική του προσφορά είναι βιώσιμη, ομαλή, ακώλυτη η εκτέλεση της σύμβασης και πώς αποφεύγεται ο κίνδυνος μη άρτιας εκτέλεσης των υπηρεσιών.» Συνεπώς, κατά την αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης «Ο προσδιορισμός του εργολαβικού κέρδους εμφανίζεται εξ αντικειμένου ως ασυνήθιστα χαμηλός, ως μη επαρκής, κατά την κοινή εμπειρία, για να καλυφθούν τα κόστη λειτουργίας της επιχείρησης και η προσφορά του οικονομικού φορέα απορρίπτεται ως μη κανονική για τα τμήματα:[...].».

53. Επειδή από την εξέταση των οικονομικών προσφορών που υποβλήθηκαν για τα επίμαχα τμήματα προκύπτει ότι το ποσό του εργολαβικού κέρδους που προσέφερε η προσφεύγουσα καθώς και οι έτεροι συνδιαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς σε εκάστοτε τμήμα διαμορφώνεται ως εξής:

Τμήμα 1

...: 174,10 ευρώ (ποσοστό 2,60% επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.689,29 χωρίς Φ.Π.Α.),

... 348,25 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),

... 372,00 ευρώ (ποσοστό 4,66% επί της συνολικής προσφοράς),

Αριθμός απόφασης: 235/2019

... 722,94 ευρώ (ποσοστό 10,13% επί της συνολικής προσφοράς),

... 735,52 ευρώ (ποσοστό 10,00% επί της συνολικής προσφοράς),

... 803,65 ευρώ (ποσοστό 10,00% επί της συνολικής προσφοράς).

Τμήμα 2

...: 157,25 ευρώ (ποσοστό 2,60%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.039,35 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),

... 424,00 ευρώ (ποσοστό 5,60% επί της συνολικής προσφοράς), ...

654,36 ευρώ (ποσοστό 9,86% επί της συνολικής προσφοράς)

... 966,72 ευρώ (ποσοστό 12,90% επί της συνολικής προσφοράς)

... 1.058,65 ευρώ (ποσοστό 15,37% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 5

...: 343,20 ευρώ (ποσοστό 1,96%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 17.440,50 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).

... 666,85 ευρώ (ποσοστό 3,71% επί της συνολικής προσφοράς), ...

936,15 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς),

... 1.160,00 ευρώ (ποσοστό 5,22% επί της συνολικής προσφοράς),

... 1.228,84 ευρώ (ποσοστό 6,05% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 7

...: 69,89 ευρώ (2,40%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.909,76 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.).

... 150,00 ευρώ (ποσοστό 4,29% επί της συνολικής προσφοράς)

... 199,71 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

219,16 ευρώ (ποσοστό 6,69% επί της συνολικής προσφοράς)

... 642,21 ευρώ (ποσοστό 18,60% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 8

...: 174,72 ευρώ (2,45%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 7.124,17 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 300,00 ευρώ (ποσοστό 3,56% επί της συνολικής προσφοράς)

... 499,28 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

506,05 ευρώ (ποσοστό 6,78% επί της συνολικής προσφοράς), ...

567,69 ευρώ (ποσοστό 7,24% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 9

Αριθμός απόφασης: 235/2019

...: 174,72 ευρώ (2,45%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 7.124,17 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 499,28 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 334,00 ευρώ (ποσοστό 4,04% επί της συνολικής προσφοράς)

... 580,69 ευρώ (ποσοστό 7,78% επί της συνολικής προσφοράς), ...

623,23 ευρώ (ποσοστό 7,98% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 10

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 153,00 ευρώ (ποσοστό 4,26% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

233,05 ευρώ (ποσοστό 7,09% επί της συνολικής προσφοράς)

... 556,47 ευρώ (ποσοστό 15,97% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 11

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 200,00 ευρώ (ποσοστό 5,42% επί της συνολικής προσφοράς)

... 521,63 ευρώ (ποσοστό 14,97% επί της συνολικής προσφοράς),

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

241,07 ευρώ (ποσοστό 7,32% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 12

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 268,00 ευρώ (ποσοστό 4,89% επί της συνολικής προσφοράς)

... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ...

410,66 ευρώ (ποσοστό 7,32% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 13:

...: 57,66 ευρώ (1,90%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 209,00 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 240,00 ευρώ (ποσοστό 6,38% επί της συνολικής προσφοράς)

... 254,10 ευρώ (ποσοστό 7,68% επί της συνολικής προσφοράς)

... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Τμήμα 14

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 310,64 ευρώ (ποσοστό 6,07 % επί της συνολικής προσφοράς)

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς),

... 350,00 ευρώ (ποσοστό 6,18% επί της συνολικής προσφοράς)

... 564,28 ευρώ (ποσοστό 11,46% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 15

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς),

... 180,00 ευρώ (ποσοστό 4,89% επί της συνολικής προσφοράς)

... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

238,47 ευρώ (ποσοστό 7,24 % επί της συνολικής προσφοράς) ...

631,68 ευρώ (ποσοστό 17,72% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 16

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς),

... 282,00 ευρώ (5,20% επί της συνολικής προσφοράς)

... 314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...

407,43 ευρώ (ποσοστό 7,97 % επί της συνολικής προσφοράς)

... 564,28 ευρώ (ποσοστό 11,46% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 20

...: 58,03 ευρώ (0,92%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 6.298,56 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

... 348,25 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς), ...

325,52 ευρώ (ποσοστό 4,85% επί της συνολικής προσφοράς),

... 450,00 ευρώ (5,77% επί της συνολικής προσφοράς)

... 528,53 ευρώ (ποσοστό 7,25 % επί της συνολικής προσφοράς)

... 654,52 ευρώ (ποσοστό 8,40% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 21

...: 26,21 ευρώ (0,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.878,43 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

Αριθμός απόφασης: 235/2019

... 158,17 ευρώ (4,40% επί της συνολικής προσφοράς)
... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...
233,25 ευρώ (ποσοστό 7,10 % επί της συνολικής προσφοράς)
... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),
... 502,50 ευρώ (ποσοστό 13,97% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 22

...: 26,21 ευρώ (0,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 2.878,43 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 158,17 ευρώ (4,40% επί της συνολικής προσφοράς)
... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς), ...
233,25 ευρώ (ποσοστό 7,10 % επί της συνολικής προσφοράς)
... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),
... 502,50 ευρώ (ποσοστό 13,97% επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 23

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς), ...
314,55 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς)
... 420,00 ευρώ (7,37% επί της συνολικής προσφοράς)
... 632,50 ευρώ (ποσοστό 11,48% επί της συνολικής προσφοράς)
... 793,19 ευρώ (ποσοστό 13,91 % επί της συνολικής προσφοράς)
... 1.218,65 ευρώ (ποσοστό 21,42% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 24

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 150,00 ευρώ (4,33% επί της συνολικής προσφοράς)
... 166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς),
... 209,70 ευρώ (ποσοστό 6,80% επί της συνολικής προσφοράς) ...
238,32 ευρώ (ποσοστό 7,41% επί της συνολικής προσφοράς)
... 246,81 ευρώ (ποσοστό 7,13 % επί της συνολικής προσφοράς)
... 524,90 ευρώ (ποσοστό 4,33% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 42

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)

Αριθμός απόφασης: 235/2019

... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς),
Ιατρού 173,08 ευρώ (ποσοστό 4,00% επί της συνολικής προσφοράς),
... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)
... 319,00 ευρώ (5,80% επί της συνολικής προσφοράς)
... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ...
512,99 ευρώ (ποσοστό 10,03 % επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 43

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς),
... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)
... 372,00 ευρώ (6,60% επί της συνολικής προσφοράς)
... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ...
515,43 ευρώ (ποσοστό 10,07 % επί της συνολικής προσφοράς)

Τμήμα 44

...: 57,66 ευρώ (1,91%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 3.023,48 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 150,00 ευρώ (4,14% επί της συνολικής προσφοράς)
... 157,27 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς) ...
166,67 ευρώ (ποσοστό 5,87% επί της συνολικής προσφοράς),
... 241,07 ευρώ (7,32 % επί της συνολικής προσφοράς)
Ιατρού 260,00 ευρώ (ποσοστό 8,20 % επί της συνολικής προσφοράς),
... 445,04 ευρώ (ποσοστό 13,23% επί της συνολικής προσφοράς),

Τμήμα 46

...: 86,49 ευρώ (1,93%, επί της συνολικής προσφοράς του εν λόγω τμήματος, ποσού 4.470,12 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.)
... 166,67 ευρώ (ποσοστό 4,02% επί της συνολικής προσφοράς),
Ιατρού 173,08 ευρώ (ποσοστό 4,00% επί της συνολικής προσφοράς),
... 235,91 ευρώ (ποσοστό 5,19% επί της συνολικής προσφοράς)
... 374,50 ευρώ (6,81% επί της συνολικής προσφοράς)
... 378,57 ευρώ (ποσοστό 8,01% επί της συνολικής προσφοράς), ...
410,83 ευρώ (8,03% επί της συνολικής προσφοράς)

59.Επειδή βάσει του όρου 1.3. της διακήρυξης αντικείμενο της σύμβασης αποτελεί η παροχή υπηρεσιών καθαρισμού στα κτίρια της

Αριθμός απόφασης: 235/2019

αναθέτουσας αρχής, της οποίας τα διοικητικά όρια βρίσκονται στη ...και στη Τα τμήματα του διαγωνισμού είναι απολύτως διακριτά μεταξύ τους και αφορούν το καθένα ξεχωριστά σε διαφορετική πόλη και εγκατάσταση. Ειδικότερα, από τα επίμαχα Τμήματα, τα 5,7,8, 9, 10, 11, 12, 13 και 14 αφορούν την ..., τα 42, 43 και 44 τον ..., το 46 τον, τα 1 και 2 την ..., τα 20,21 και 22 τα ..., το 15 την ..., το 16 την ..., τα 23 και 24 την Επιπλέον, ο προϋπολογισμός του εκάστοτε τμήματος είναι διαφορετικός, για παράδειγμα το Τμήμα 24 προϋπολογίζεται στα 3.461 ευρώ, ενώ το Τμήμα 5 στα 22.227 ευρώ.

54. Επειδή, η προσφεύγουσα με τις διευκρινίσεις της αιτιολόγησε το εύλογο του εργολαβικού της κέρδους ισχυριζόμενη ότι, *«Η εταιρία μας με την κατάθεση της προσφοράς της, συμμετείχε στους νομούς ..., ..., ..., ... και Από τις οικονομικές προσφορές είναι σαφές ότι τα ποσοστά του εργολαβικού κόστους (αλλά και όλων των υπολοίπων) για τους νομούς ..., ... είναι κατά πολύ υψηλότερα διότι η εταιρία μας δεν δραστηριοποιείται στις συγκεκριμένες περιοχές. Συνεπώς για το εργολαβικό κέρδος λάβαμε υπόψη μας σε ποιες περιοχές είναι τα κτήρια και τι είδους κτήρια είναι. Η εταιρία μας έχει έδρα τα ... και δραστηριοποιείται και στους τέσσερις νομούς της ..., άρα γνωρίζουμε το περιβάλλον, εάν εξαιρέσουμε την πόλη των ... (διότι είναι η έδρα μας) στις υπόλοιπες πόλεις, άνθρωπος της εταιρίας βρίσκεται είτε καθημερινά είτε 2-3 φορές την εβδομάδα. Συνοψίζοντας επισημαίνουμε ότι για να ορίσουμε το ποσοστό του εργολαβικού κέρδους στα συγκεκριμένα κτήρια λάβαμε υπόψη ότι έκτος του οικονομικού ανταλλάγματος, θα έχουμε και αύξηση εργασιών σε Νομούς που ήδη η εταιρία μας δραστηριοποιείται. Ακόμη τα κτήρια είναι σε νομούς όπου έχουμε είτε καθημερινή παρουσία επόπτη ή στελεχών της εταιρίας, είτε συχνή εντός της εβδομάδας και άρα η οργάνωση τους είναι πολύ πιο εύκολη. Για τους λόγους αυτούς θεωρούμε απόλυτα εύλογο το εργολαβικό όφελος που έχουμε δηλώσει».*

55. Επειδή, από την εξέταση της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας, προκύπτει ότι στα Τμήματα που αφορούν την ... και τη ... και υπέβαλε προσφορά, το ποσοστό του προσφερόμενου εργολαβικού κέρδους της σε σχέση με τα υπό εξέταση τμήματα είναι σημαντικά μεγαλύτερο. Ειδικότερα, αναφορικά με τη Βοιωτία, στα τμήματα 36 και 37 το ποσοστό ανέρχεται σε 9,15% και στα τμήματα 38, 39 και 40 σε 6%. Επίσης,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

αναφορικά με τη ., στο τμήμα 48 το ποσοστό ανέρχεται σε 9,15%. Το γεγονός αυτό διευκρινίζεται από την προσφεύγουσα από το ότι δεν δραστηριοποιείται στις περιοχές αυτές.

Επιπλέον, από την εξέταση της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας, σχετικά με τα υπό εξέταση Τμήματα που αφορούν την ... (τμήματα 5,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16) την ... (τμήματα 1,2), το ... (τμήματα 42,43,44,46) και την ... (τμήματα 23,24) προκύπτει ότι το ποσοστό του προβλεπόμενου εργολαβικού κέρδους που προσφέρεται είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις προσφορές των συνδιαγωνιζόμενων, ωστόσο όχι μηδενικό, και κυμαίνεται από 1,91% έως 2,60%, ήτοι στα ίδια σχεδόν επίπεδα για κάθε Τμήμα. Τα ανωτέρω διευκρινίζονται από την προσφεύγουσα από το ότι, έχοντας την έδρα της στα ..., δραστηριοποιείται και στους τέσσερις νομούς της ... και έλαβε υπόψη της ότι έκτος του οικονομικού ανταλλάγματος, θα έχει και αύξηση εργασιών σε Νομούς που ήδη δραστηριοποιείται. Επιπλέον διευκρινίζει ότι στους νομούς αυτούς έχει είτε καθημερινή παρουσία επόπτη ή στελεχών της εταιρίας, είτε συχνή εντός της εβδομάδας και άρα η οργάνωση της είναι πολύ πιο εύκολη. Ειδικότερα, το γεγονός, ότι στα Τμήματα που αφορούν τα ..., ήτοι τα 20, 21 και 22, το ποσοστό του προβλεπόμενου εργολαβικού κέρδους ανέρχεται σε 0,92%, 0,91%, 0,91% αντίστοιχα, και άρα χαμηλότερο από όλα τα άλλα τμήματα για τα οποία υποβάλει προσφορά, διευκρινίζεται εκ μέρους της προσφεύγουσας, από το γεγονός ότι η ίδια της η έδρα είναι στα

Από τα ανωτέρω συνάγεται, ότι από την αντιπαραβολή της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας για καθένα από τα επίμαχα τμήματα και των διευκρινήσεων τις οποίες παρείχε, προκύπτει ότι το εύλογο του ύψους του προσφερόμενου εργολαβικού κέρδους για εκάστοτε τμήμα διευκρινίζεται από την προσφεύγουσα με ισχυρισμούς που ανάγονται στον τρόπο που οργανώνει την άσκηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας και τις επιχειρηματικές της προσδοκίες ως προς κάθε Τμήμα χωριστά από τα επίμαχα, ερειδόμενη στον τόπο που το κάθε Τμήμα αφορά και συνεπώς η προσφεύγουσα αιτιολογεί την οικονομική της προσφορά και τον καθορισμό του εργολαβικού της κέρδους (βλ. ΔΕφΑΘ 7/2019). Ως εκ τούτου εσφαλμένως η αναθέτουσα αρχή έκρινε τις διευκρινίσεις της προσφεύγουσας, με την προσβαλλόμενη πράξη, ως γενικές, αόριστες και αναπόδεικτες, καθώς επίσης

Αριθμός απόφασης: 235/2019

αβάσιμα με τις απόψεις της ισχυρίζεται ότι «*οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν ανάγονται σε μια απλή επιχειρηματική απόφαση επέκτασης δραστηριοτήτων σε νομούς που ήδη δραστηριοποιείται*», καθώς, όπως προεκτέθηκε, η επιχειρηματική απόφαση επέκτασης δραστηριοτήτων μπορεί να αποτελέσει γεγονός που δικαιολογεί το εύλογο του προσφερόμενου εργολαβικού κέρδους.

56. Επειδή, ως εκ τούτου, και σύμφωνα με τη σκέψη 45 της παρούσας, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν φέρει νόμιμη, σαφής, πλήρη και ειδική αιτιολογία. Και τούτο διότι εφόσον η προσφεύγουσα είχε συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά αν και χαμηλό (ή ακόμα και ιδιαίτερα χαμηλό όπως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή) πάντως θετικό εργολαβικό κέρδος και δεδομένου ότι το εργολαβικό κέρδος που απαιτείται να συμπεριλαμβάνεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων δεν αρκεί να είναι θετικό αλλά προσαπαιτείται να είναι και εύλογο - ενόψει του ότι η διαμόρφωση του ύψους του (αφού τα προσδιοριστικά τούτου στοιχεία δεν καθορίζονται στο νόμο) μπορεί να αναχθεί στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του διαγωνιζομένου και στις επιχειρηματικές του προσδοκίες, πρέπει να ερευνάται κατά περίπτωση. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να κρίνει ειδικά και για κάθε Τμήμα χωριστά, αν το περιλαμβανόμενο στην οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας εργολαβικό κέρδος είναι ή όχι εύλογο παραθέτοντας, ειδική προς τούτο αιτιολογία ύστερα από εκτίμηση και των ανωτέρω ισχυρισμών της προσφεύγουσας που χορηγήθηκαν με τις διευκρινίσεις, τις οποίες εσφαλμένως έκρινε ως γενικές, αόριστες και αναπόδεικτες, όπως προεκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη.

Στην προσβαλλόμενη πράξη, αλλά και στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή δεν αναφέρει για ποιους λόγους το προσφερόμενο ανά Τμήμα ποσοστό εργολαβικού κέρδους κρίνεται ως μη εύλογο, με ποιον τρόπο προκύπτει κάτι τέτοιο από τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, δεν αξιολογεί καθόλου το γεγονός ότι ανάλογα με την περιοχή διαμορφώνεται διαφορετικό ποσοστό εργολαβικού κέρδους και για ποιους λόγους η προσφορά της προσφεύγουσας δεν θα ήταν βιώσιμη.

Όπως προεκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη το εύλογο του εργολαβικού κέρδους για κάθε τμήμα διευκρινίζεται από την προσφεύγουσα επί τη βάση του κριτηρίου του τόπου που αφορά το κάθε τμήμα χωριστά, με

Αριθμός απόφασης: 235/2019

ισχυρισμούς που ανάγονται στον τρόπο που οργανώνει την άσκηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας και στις επιχειρηματικές της προσδοκίες, στοιχεία τα οποία κατά την πάγια νομολογία αρκούν για να δικαιολογήσουν το εύλογο του εργολαβικού κέρδους, εφόσον αυτό, αν και είναι ιδιαίτερα χαμηλό, σε κάθε περίπτωση είναι θετικό και τα οποία ουδόλως αξιολογούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Επιπλέον, η πλημμέλεια της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης έγκειται και στο γεγονός ότι συνδέει την κρίση της περί του ασυνήθιστα χαμηλού του εργολαβικού κέρδους με τα κόστη λειτουργίας της επιχείρησης, αναφέροντας ότι: *«Ο προσδιορισμός του εργολαβικού κέρδους εμφανίζεται εξ αντικειμένου ως ασυνήθιστα χαμηλός, ως μη επαρκής, κατά την κοινή εμπειρία, για να καλυφθούν τα κόστη λειτουργίας της επιχείρησης και η προσφορά του οικονομικού φορέα απορρίπτεται ως μη κανονική»*. Και τούτο διότι το προσφερόμενο εργολαβικό κέρδος, στην υπό εξέταση διακήρυξη, δεν μπορεί να συνδεθεί με το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης, καθώς το τελευταίο κρίνεται με το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους, το οποίο προσδιορίζεται στην οικονομική προσφορά για κάθε τμήμα χωριστά και διακριτά από το εργολαβικό κέρδος.

Συνεπώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, η αναθέτουσα αρχή με την προσβαλλόμενη πράξη πλημμελώς αιτιολογεί την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας, ως ασυνήθιστα χαμηλή για τα επίμαχα τμήματα ως προς το εργολαβικό κέρδος και ως εκ τούτου ο δεύτερος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

57. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης διότι, ως διατείνεται, η αναθέτουσα αρχή υπερέβη τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας κρίνοντας την οικονομική της προσφορά για τα επίμαχα τμήματα ως ασυνήθιστα χαμηλή.

58. Επειδή, σύμφωνα με τη σκέψη 41 της παρούσας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας, όπως εν προκειμένω η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή, εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν. Ο, δε, επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας. Η διεύθυνση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και,

Αριθμός απόφασης: 235/2019

επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας. Εν προκειμένω, όπως αναπτύχθηκε στις προηγούμενες σκέψεις, κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, η αναθέτουσα αρχή κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, χρησιμοποίησε κατώφλι 3% για την κρίση περί του ασυνήθιστα χαμηλού του εργολαβικού κέρδους και κατ' αποτέλεσμα για να απορρίψει την προσφορά της προσφεύγουσας. Επίσης ανατιολόγητα έκρινε το προσφερόμενο ανά Τμήμα ποσοστό εργολαβικού κέρδους ως μη εύλογο, χωρίς αξιολόγηση των ειδικότερων συνθηκών ανά περιοχή και μη λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα που παρέθεσε η προσφεύγουσα προς απόδειξη του εύλογου του προσφερόμενου εργολαβικού κέρδους. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή, απορρίπτοντας την οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας ως ασυνήθιστα χαμηλή για τα επίμαχα τμήματα, υπερέβη τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας και ιδίως την αρχή της χρηστής διοίκησης, και ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

59. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

60. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

61. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ.5 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμό πρωτ. 16262/161938/03-01-2019 απόφαση του Συντονιστή της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος που απορρίπτεται η οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας για τα Τμήματα 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 42, 43, 44 και 46, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού 668 ευρώ.

Αριθμός απόφασης: 235/2019

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2019 και εκδόθηκε στις 4 Μάρτιου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

Ο Γραμματέας

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΡΗΣ